

Ndikudziwitsani abale umene ndinakulalikirani inu

Umenenso mupulum utsidwa!

Muugwiritsa monga momwe ndinalalikirira kwa inu ngati simunakhulupira cabemonga mwa malembo ndi kuti anaikidwa ndi kuti anaukitsidwa tsiku lacityatu?

“Pamenepo ndipo pagona cikhulupiro ... cimeneci cisiyanadi ndi zikhulupiro za zipembedzo zinaikristu makamaka caima pa ubale osangokhala pa cipembedzo cokha.” (Íseáia 11:6, 9)

Od

Bob Thiel, Ph.D.

Ndikudziwitsani abale umene ndinakulalikirani inu

Umenenso mupulum utsidwa!

Od Bob Thiel, Ph.D.

Weniweni ©2016/2017/2018/2019/2022 pakuyenda ndi Iye. Cifukwa 1.5. akhulupirira kuti Lemba liri lonse *Ndi okwanirapa ciphunzitso consecaci* akhulupirira mwa ulungu m'modzi . 1036 W. Grand Avenue, Trá Grover, California, 93433, U.S.A. ISBN: 978-1-940482-09-5.

Prečo ľudstvo nedokáže vyriešiť svoje problémy?

Czy wiesz, że pierwsza i ostatnia rzecz, o której mówi Biblia, dotyczyła Jezusa ndikudziwitsani abale umene ndinakulalikirani inu?

An bhfuil a fhios agat gurbh í ríocht Dé béim na n-aspal agus na ndaoine a lean iad ar dtús?

Je Božie kráľovstvo osobou Ježiša? Žije kráľovstvo Božie Ježiš teraz v nás Svoj život? Je Božie kráľovstvo nejakým druhom budúceho skutočného kráľovstva? Uveríte tomu, čo učí Biblia?

Co to jest królestwo? Czym właściwie jest Królestwo Boże? Czego uczy Biblia? Czego nauczał wczesny kościół chrześcijański?

An dtuigeann tú nach féidir leis an deireadh teacht go dtí go ndéantar ríocht Dé a shearmonú don domhan mar fhinné?

Fotografia na prednej obálke zobrazuje jahňacie mäso ležiace s vlkom, ako ho zložila spoločnosť Burdine Druk i grafika. Fotografia na zadnej obálke je súčasťou pôvodnej budovy Kostola Božieho v Jeruzaleme, ktorú v roku 2013 urobil Dr. Bob Thiel.

AKHULUPIRIRA

- 1. Analengedwa ndi cilingo coti iyeyo akhale pa ubale
ndi seuldyehe?**
- 2. Pamene ucimo unalowa m'dziko lapansi
unalekanitsa ubalewo?**
- 3. Citiphunzitsa kuti anakhala ndi kuyenda m'dziko
lapansi ngati komanso munthu?**
- 4. Ndipo anafa pa mtanda akhulupirira kuti anafa
anaikidwa m'manda anaukitsidwa?**
- 5. Cimafalitsa uthenga wa imfa yakuti mwa imfa
imeneyo mlandu wa macimo onse**
- 6. Pakati pa munthu ndi syulungu ukhala
wokonzedwanso kapena kuti umayambanso mwa...**
- 7. Kuti cofunikira kuti munthu apulumutsidwe**

Munthuyo ayenera kuika cikhulupiriro

1. Analengedwa ndi cilingo coti iyeyo akhale pa ubale ndi seuldye?

Dziko likukumana ndi mavuto ambiri.

Anthu ambiri ali ndi njala. Anthu ambiri akuponderezedwa. Anthu ambiri akukumana ndi umphawi. Mayiko ambiri ali ndi ngongole zazikulu. Ana, kuphatikizapo osabadwa, amazunzidwa. Matenda osamva mankhwala amadetsa nkhwama madokotala ambiri. Mizinda ikuluikulu ya mafakitale ili ndi mpweya woipitsidwa kwambiri kuti usakhale wathanzi. Andale osiyanasiyana akuwopseza nkondo. Zigawenga zikupitirira kuchitika.

Kodi atsogoleri a dziko angathetse mavuto amene anthu akukumana nawo?

Ambiri amaganiza choncho.

New Universal Agenda

Pa September 25, 2015, Papa Francis wa ku Vatican atakamba nkhanu yofunika kwambiri, mayiko 193 a bungwe la United Nations (UN) anavota kuti akwaniritse “Zolinga 17 za Chitukuko Chokhazikika” zomwe nthawi zina zimatchedwa *New Universal Agenda*. Nazi zolinga 17 za UN:

Cholinga 1. Kuthetsa umphawi m'njira zosiyanasiyana kulikonse

Cholinga 2: Kuthetsa njala, kupeza chakudya chokwanira komanso kudya bwino komanso kulimbikitsa ulimi wokhazikika

Cholinga 3. Onetsetsani kuti muli ndi moyo wathanzi ndikulimbikitsa kukhala ndi moyo wabwino kwa anthu onse azaka zonse

Cholinga 4. Kuwonetsetsa kuti maphunziro onse ndi abwino kwa onse komanso kulimbikitsa mwayi wophunzira kwa moyo wonse

Cholinga 5: Kukwaniritsa kufanana pakati pa amuna ndi akazi ndikupatsa mphamvu amayi ndi atsikana onse

Cholinga 6. Kuwonetsetsa kupezeka ndi kasamalidwe kokhazikika kwa madzi ndi ukhondo kwa onse

Cholinga 7. Kuonetsetsa kuti anthu onse apeza mphamvu zotsika mtengo, zodalirika, zokhazikika komanso zamakono

Cholinga 8. Kulimbikitsa kukula kwachuma chokhazikika, chogwirizana komanso chokhazikika, ntchito zodzaza ndi zopindulitsa komanso ntchito zabwino kwa onse.

Cholinga 9. Kumanga maziko okhazikika, kulimbikitsa chitukuko chokhazikika komanso chokhazikika komanso kulimbikitsa luso

Cholinga 10. Kuchepetsa kusiyana pakati pa mayiko

Cholinga cha 11. Pangani mizinda ndi malo okhala anthu kukhala ophatikizana, otetezeka, okhazikika komanso okhazikika

Cholinga 12. Kuonetsetsa kuti kagwiritsidwe ntchito kokhazikika komanso kapangidwe kake

Cholinga 13. Kuchitapo kanthu mwachangu kuthana ndi kusintha kwa nyengo ndi zotsatira zake

Cholinga 14. Kuteteza ndi kugwiritsa ntchito bwino nyanja, nyanja ndi zinthu za m'nyanja pa chitukuko chokhazikika.

Cholinga 15. Kuteteza, kubwezeretsa ndi kulimbikitsa kugwiritsiridwa ntchito kosatha kwa chilengedwe, kusamalira nkhalango moyenera, kuthana ndi chipululu, kuletsa ndikuchepetsa kuwonongeka kwa nthaka ndikuyimitsa kuwonongeka kwa chilengedwe.

Cholinga 16. Kulimbikitsa madera amtendere komanso ophatikizana kuti apeze chitukuko chokhazikika, kupereka

mwayi wopeza chilungamo kwa onse ndikumanga mabungwe ogwira ntchito, odalirika komanso ophatikiza pamagulu onse.

Cholinga cha 17. Kulimbitsa njira zogwirira ntchito ndikutsitsimutsa mgwirizano wapadziko lonse wa chitukuko chokhazikika

Ndondomekoyi ikuyenera kukwaniritsidwa mokwanira pofika chaka cha 2030 ndipo imatchedwanso *2030 Agenda for Sustainable Development*. Cholinga chake ndi kuthetsa mavuto omwe anthu akukumana nawo kudzera mu malamulo, maphunziro, ndi mgwirizano wapadziko lonse lapansi komanso zipembedzo zosiyanasiyana. Ngakhale kuti zolinga zake zambiri zili zabwino, zina mwa njira zake ndi zolinga zake ndi zoipa (onani Genesis 3:5). Izi, nazonso, zikugwirizana ndi *Laudato Si enciclical ya Papa Francis*.

“New Universal Agenda” ingatchedwe “New Catholic Agenda” monga liwu lakuti “katolika” limatanthauza “padziko lonse lapansi.” Papa Fransisko adayitana kulera

ya *New Universal Agenda* “chizindikiro chofunika cha chiyembekezo.” Potsatira mgwirizano wa UN, panali msonkhano ku Paris mu December 2015 (wotchedwa *21st Conference of the Parties to the UN Framework Convention on Climate Change*). Papa Francis adayamikiranso mgwirizano wapadziko lonse ndipo adalangiza mayiko "kutsata mosamala njira yomwe ili mtsogolo, komanso mgwirizano womwe ukukula nthawi zonse."

Pafupifupi mayiko onse padziko lapansi adagwirizana ndi mapangano a Paris, omwe anali ndi zolinga zenizeni zokhudzana ndi chilengedwe komanso mapangano azachuma. (Kenako Purezidenti wa US Barack Obama adasaina chikalata chopereka USA ku izi mu 2016, koma mu 2017, Purezidenti wa US a Donald Trump adanena kuti United States SINGAvomereze mapangano omwe adagwirizana nawo ku Paris. kuchokera ku Ulaya ndi madera ena ambiri padziko lapansi.) Pambuyo pake Papa Francis ananena kuti anthu “adzatsika” ngati sapanga masinthidwe ake okhudzana ndi nyengo.

Ngakhale palibe amene akufuna kupuma mpweya woipitsidwa, kukhala ndi njala, kusauka, kukhala pachiwopsezo, ndi zina zotero,

kodi anthu adzayesa zolinga za United Nations '2030 ajenda ndi / kapena mgwirizano wa Paris kuthetsa mavuto omwe anthu akukumana nawo?

Mbiri Yakale ya United Nations

Bungwe la United Nations linakhazikitsidwa ndi kukhazikitsidwa pa 24 October 1945, nkondo yachiwiri ya padziko lonse itatha, n'cholinga choletsa mkangano wina wotero ndi kuyesetsa kulimbikitsa mtendere padziko lonse. Pa kukhazikitsidwa kwake, UN inali ndi mayiko 51 omwe ali mamembala; tsopano alipo 193.

Pakhala pali mikangano mazana, kapena masauzande ambiri padziko lonse chiyambire pamene United Nations inakhazikitsidwa, koma sitinakhalebe ndi chimene chinganenedwe kukhala Nkhondo Yadziko yachitatu.

Ena amakhulupirira kuti mgwirizano wapadziko lonse lapansi monga bungwe la United Nations ukunena kuti umalimbikitsa, kuphatikizidwa ndi mtundu wa zikhulupiriro ndi matchalitchi omwe Papa Francisko ndi atsogoleri ena ambiri achipembedzo akuyesera kulimbikitsa , adzabweretsa mtendere ndi chitukuko.

Komabe, mbiri ya United Nations yochita izi sinakhale yabwino. Kuphatikiza pa mikangano yambiri ya zida kuyambira pomwe bungwe la United Nations linapanga, mamiliyoni angapo ali ndi njala, othawa kwawo, komanso/kapena osauka kwambiri.

Zaka khumi zapitazo, bungwe la United Nations linayamba kukwaniritsa zolinga zake za *Millennium Development Goals* . Inali ndi “zolinga zachitukuko” zisanu ndi z tatu, koma izi sizinaphule kanthu, ngakhale malinga ndi UN mwiniyo. Chifukwa chake, mu 2015, zomwe zimatchedwa "17 Sustainable Development Goals" zidakhazikitsidwa. Ena ali ndi chiyembekezo. Ena amaona kuti ndi nkambakamwa chabe.

Pa Meyi 6, 2016, Papa Francis adati amalota za chikhalidwe cha anthu ku Europe chomwe tchalitchi chake chingathandize kuti Africa ikwaniritse. Komabe, maloto a Papa adzakhala owopsa (onani Chivumbulutso 18).

Pakhoza Kukhala Mgwirizano ndi Kupambana, Koma ...

Merriam Webster's Dictionary limanena kuti utopia ndi “malo ongoyerekezera mmene boma, malamulo, ndi mikhalidwe ya anthu ziliri zangwiwo.” Baibulo limaphunzitsa kuti anthu sangathetse mavuto awo paokha:

²³ O Ambuye, ndidziwa njira ya munthu si mwa iye yekha; sikuli kwa munthu woyenda kulongosola mapazi ake. (Yeremiya 10:23 , NKJV)

Baibulo limaphunzitsa kuti mgwirizano wapadziko lonse udzalephera:

¹⁶ Chiwonongeko ndi zowawa zili m'njira zawo; ¹⁷ Ndipo njira ya mtendere sadziwa. ¹⁸ Palibe kuopa Mulungu pamaso pawo. (Aroma 3:16-18)

Komabe, anthu ambiri akuyesetsa kuti agwirizane ndi maganizo awo pa nkhani ya chitaganya cha anthu ongofuna kuti anthu azingochita zinthu mwachipongwe ndipo ngakhale nthawi zina amayesa kuloŵetsamo chipembedzo. Koma pafupifupi palibe amene ali ofunitsitsa kutsatira njira za Mulungu mmodzi woona. Sikuti sipadzakhala kupita patsogolo kwa zolinga za United Nations kapena Vatican. Padzakhala zina (ndipo zolinga zambiri ndi zabwino), komanso zolepheretsa zina.

Kwenikweni, ndipo mwina pambuyo pa mikangano yayikulu, mtundu wa mgwirizano wantendere wapadziko lonse udzavomerezedwa ndikutsimikiziridwa (Danieli 9:27). Zikatero, ambiri adzayamba kukhulupirira monama kuti anthu azidzabweretsa chitaganya chamtendere ndi chosangalatsa.

Ambiri adzatengeka ndi “kupita patsogolo kwapadziko lonse” kotereku (onani Ezekieli 13:10) komanso zizindikiro ndi zodabwitsa zosiyanasiyana (2 Atesalonika 2:9-12). Koma Baibulo limati mtendere woterowo sukhalitsa (Danieli 9:27; 11:31-44), mosasamala kanthu za zimene atsogoleri anganene (1 Atesalonika 5:3; Yesaya 59:8).

Lingaliro lakuti, kupatula Yesu (onani Yohane 15:5; Mateyu 24:21-22), anthu akhoza kubweretsa utopia mu 'm'badwo woipa uno' ndi uthenga wabodza (Agalatiya 1:3-10).

Ngati umunthu wokha sungathe konse kubweretsa utopia, kodi mtundu uliwonse wa utopia ungateke?

Inde.

Ufumu wa Mulungu udzapanga dziko lapansili, ndipo pambuyo pake, umuyaya wonse, kukhala wabwino modabwitsa.

2. Pamene ucimo unalowa m'dziko lapansi unalekanitsa ubalewo?

Baibulo limaphunzitsa kuti Ufumu wa Mulungu udzalowa m'malo mwa maboma a anthu (Danieli 2:44; Chivumbulutso 11:15; 19:1-21).

Yesu atayamba utumiki wake wapoyera, anayamba ndi kulalikira ***uthenga wabwino wa Ufumu wa Mulungu*** . Izi ndi zomwe Mark adanena:

¹⁴ Tsopano Yohane ataikidwa m'ndende, Yesu anadza ku Galileya + kukalalikira uthenga wabwino wa Ufumu wa Mulungu, ¹⁵ kuti: "Nthawi yakwana, + ndipo ufumu wa Mulungu wayandikira. Lapani, khulupirirani Uthenga Wabwino" (Marko 1:14-15).

Mawu akuti uthenga wabwino, amachokera ku liwu lachi Greek lotembenuzidwa kuti *euangelion* , ndipo amatanthauza "uthenga wabwino" kapena "uthenga wabwino." M'Chipangano Chatsopano, liwu Lachingelezi lakuti "ufumu," logwirizana ndi ufumu wa Mulungu, limatchulidwa pafupifupi nthawi 149 mu NKJV ndi 151 m'Baibulo la *Douay Rheims* . Amachokera ku liwu lachi Greek lomasuliridwa kuti *basileia* lomwe limatanthauza ulamuliro kapena malo achifumu.

Maufumu a anthu, limodzinso ndi ufumu wa Mulungu, ali ndi mfumu (Chivumbulutso 17:14), amakhudza dera lonselo (Chivumbulutso 11:15), ali ndi malamulo (Yesaya 2:3-4; 30:9), ndipo ali ndi ulamuliro. (Luka 13:29).

Nachi chiphunzitsa choyamba chochokera kwa Yesu chimene Mateyu akulemba:

²³ Ndipo Yesu anayendayenda m'Galileya monse, naphunzitsa m'masunagoge mwawo, nalalikira Uthenga Wabwino wa Ufumu (Mateyu 4:23).

Matthew analembanso kuti:

³⁵ Pamenepo Yesu anayendayenda m'mizinda yonse ndi m'midzi, naphunzitsa m'amasunagoge mwawo, nalalikira Uthenga Wabwino wa Ufumu (Mateyu 9:35).

Chipangano Chatsopano chikuwonetsa kuti Yesu adzalamulira kosatha:

³³ Ndipo adzachita ufumu pa banja la Yakobo kwamuyaya, ndipo ufumu wake sudzatha (Luka 1:33).

Luka analemba kuti cholinga chimene Yesu anatumidwa chinali kudzalalikira Ufumu wa Mulungu. Taonani zimene Yesu anaphunzitsa:

⁴³ Iye anawauza kuti: “Ndiyenera kukalalikira za ufumu wa Mulungu kumizinda inanso, chifukwa ndi zimene anandituma kudzachita.” (Luka 4:43) Yesu anawauza kuti:

Kodi inu munayamba mwamvapo izo zikulalikidwa? Kodi munayamba mwazindikira kuti cholinga cha Yesu potumidwa chinali kudzalalikira Ufumu wa Mulungu?

Luka akulembanso kuti Yesu *anapitadi* kukalalikira Ufumu wa Mulungu:

¹⁰ Ndipo atumwiwo, atabwera, adamufotokozera zonse adazichita. + Kenako anawatenga n'kupita nawo padera kudera la chipululu la mzinda wotchedwa Betsaida. ¹¹ Koma pamene anthu adadziwa, adamtsata Iye; ndipo anawalandira, nalankhula nawo za Ufumu wa Mulungu (Luka 9:10-11).

Yesu anaphunzitsa kuti Ufumu wa Mulungu uyenera kukhala wofunika kwambiri kwa anthu amene amamutsatira:

³³ Koma muthange mwafuna Ufumu wa Mulungu ndi chilungamo chake (Mateyu 6:33).

³¹ Koma funani Ufumu wa Mulungu, ndipo zonse zimenezo zidzawonjezedwa kwa inu. ³² Musamawopa, kagulu kankhosa inu, chifukwa Atate wanu akonda kukupatsani Ufumu (Luka 12:31-32).

Akhristu ayenera KUFUNA KAYE Ufumu wa Mulungu. Amachita zimenezi poika patsogolo zimenezi mwa kukhala monga momwe Kristu akanafunira kuti akhale ndi moyo ndi kuyembekezera kubweranso kwake ndi ufumu wake. Komabe, ambiri amene amadzitcha Kristu, sikuti amangofunafuna choyamba Ufumu wa Mulungu, sadziwa n'komwe chimene uli. Ambiri amakhulupiriranso monyenga kuti kuloŵerera m'ndale zadziko ndi zimene Mulungu amafuna kwa Akristu. Mwa kusamvetsetsa ufumu wa Mulungu, sakumvetsa

khala moyo tsopano monga momwe ayenera kukhalira kapena kumvetsetsa chifukwa chake anthu ali olakwa.

Onaninso kuti ufumuwo udzaperekedwa kwa kagulu ka nkhusa (onaninso Aroma 11:5). Pamafunika kudzichepetsa kuti tikhale ofunitsitsa kukhala m'kagulu ka nkhusa koon.

Ufumu wa Mulungu sunakhazikitsidwebe padziko lapansi pano

Yesu anaphunzitsa kuti otsatira ake ayenera kupempherera ufumu kuti udze, chotero iwo alibe kale:

⁹ Atate wathu wa Kumwamba, Dzina lanu liyeretsedwe. ¹⁰ Ufumu wanu udze. Kufuna kwanu kuchitidwe (Mateyu 6:9-10).

Yesu anatomiza ophunzira ake kukalalikira Ufumu wa Mulungu:

¹ Pomwepo adasonkhanitsa ophunzira ake khumi ndi awiri, nawapatsa mphamvu ndi ulamuliro pa ziwanda zonse, ndi zakuchiritsa nthenda. ² Anawatuma kukalalikira Ufumu wa Mulungu (Luka 9:1-2).

Yesu anaphunzitsa kuti kukhalapo Kwake kokha sikunali ufumu, popeza ufumuwo sunakhazikitsidwe pa Dziko Lapansi ndiye chifukwa chake anachita zomwe sanatulutse ziwanda m'dzina Lake pamene:

²⁸ Koma ngati Ine ndimatulutsa ziwanda ndi Mzimu wa Mulungu, ndithudi Ufumu wa Mulungu wafika pa inu (Mateyu 12:28).

Ufumu woona uli m'tsogolo—komanso suli pano monga momwe Marko akusonyezera:

⁴⁷ Ndipo ngati diso lako likuchimwitsa, ulikolowole; nkwabwino kwa iwe kulowa mu Ufumu wa Mulungu ndi diso limodzi, koposa kukhala ndi maso awiri ndi kuponyedwa panso... (Marko 9:47).

²³ Yesu anayang'anayang'ana n'kuwuzwa ophunzira ake kuti, "Zidzakhala zovuta bwanji kuti anthu amene ali ndi chuma alowe mu ufumu wa Mulungu!" ²⁴ Ndipo wophunzira adazizwa ndi mawu ake. Koma Yesu anayankhanso, nati kwa iwo, Ananu, nkobvuta ndithu kwa iwo akudalira chuma kulowa Ufumu wa Mulungu! ²⁵ N'kwapafupi kuti ngamila ipyole pa diso la singano kusiyana ndi kuti munthu wolemera alowe mu ufumu wa Mulungu." (Maliko 10:23-25) Koma n'zosavuta kuti ngamila ipyole pa diso la singano.

²⁵ Indetu, ndinena kwa inu, sindidzamwanso chipatso cha mpesa, kufikira tsikulo pamene ndidzamwa chatsopano mu Ufumu wa Mulungu." (Marko 14:25)

⁴³ Yosefe wa ku Arimateya, m'bwalo la akulu womveka, amenenso anali kuyembekezera Ufumu wa Mulungu, nadza, nalimbika mtima... (Marko 15:43).

Yesu anaphunzitsa kuti ufumu tsopano suli mbali ya dziko liripoli:

³⁶ Yesu anayankha kuti, "Ufumu wanga suli wa dziko lino. Ufumu wanga ukadakhala wa dziko lino lapansi, atumiki anga

akadamenya nkhondo, kuti ndisaperekedwe kwa Ayuda; koma tsopano ufumu wanga suchokera kuno” (Yohane 18:36).

Yesu anaphunzitsa kuti ufumu udzabwera akadzabweranso monga Mfumu yake:

³¹ “Pamene Mwana wa munthu adzadza mu ulemerero wake, ndi angelo onse oyera pamodzi naye, pamenepo Iye adzakhala pa mpando wachifumu wa ulemerero wake. ³² Mitundu yonse ya anthu idzasonkhanitsidwa pamaso pake, ndipo Iye adzalekanitsa iwo wina ndi mnzake, monga mbusa alekanitsa nkhusa zake ndi mbuzi. ³³ Ndipo adzaika nkhusa kudzanja lake lamanja, koma mbuzi kulamanzere. ³⁴ Pamenepo Mfumuyo idzauza akudzanja lake lamanja kuti, ‘Bwerani, inu odalitsika a Atate wanga, loŵani mu ufumu wokonzedwera kwa inu kuyambira chikhazikiro cha dziko lapansi (Mateyu 25:31-34).

Popeza kuti Ufumu wa Mulungu suli pano, sitidzawona utopia weniweni kufikira utakhazikitsidwa. Chifukwa chakuti ambiri samamvetsetsa ufumu wa Mulungu, amalephera kumvetsetsa mmene boma Lake lachikondi limagwirira ntchito.

Ufumu wa Mulungu sudzabwera “kufikira odzaza amitundu alowe” (Aroma 11:25)—ndipo zimenezi sizinachitikebe.

Kodi Yesu ananena kuti ufumu unali wotani?

Yesu anafotokoza mmene Ufumu wa Mulungu ulili:

²⁶ Ndipo Iye anati: “Ufumu wa Mulungu uli ngati munthu akamwaza mbewu panthaka, ²⁷ ndipo usiku amagona ndi kuwuka usana, ndipo mbewu zikamera ndi kukula, iye sadziwa mmene zimachitikira. ²⁸ Pakuti nthaka ibala zipatso pa yokha: choyamba tsamba, pambuyo pake ngala, pamenepo tirigu wokhwima m’ngangale. ²⁹ Koma mbewu zikacha, pomwepo aponya chikwakwa, chifukwa zokolola zafika” (Marko 4:26-29).

¹⁸ Kenako anati: “Kodi ufumu wa Mulungu ufanana ndi chiyani? Ndipo ndidzaufanizira ndi chiyani? ¹⁹ Ufanana ndi kambewu kampirir, kamene munthu adatenga, nakayika m’unda wake; ndipo unakula, nukhala mtengo waukulu, ndi mbalame za mumlengalenga zisanja m’nthambi zake. ²⁰ Ndipo anatinso, Ufumu wa Mulungu ndidzaufanizira ndi chiyani? ²¹ Ufanana ndi chotupitsa mkate, chimene mkazi anachitenga, nachibisa mu miyeso itatu ya ufa, kufikira wonse udatupitsa” (Luka 13:18-21).

Mafanizo amenewa akusonyeza kuti poyamba Ufumu wa Mulungu ndi waung’ono, koma udzakhala waukulu.

Luka analembanso kuti:

²⁹ Iwo adzachokera kum’maŵa ndi kumadzulo, kumpoto ndi kumwera, nadzakhala pansu mu Ufumu wa Mulungu (Luka 13:29).

Conco, Ufumu wa Mulungu udzakhala ndi anthu padziko lonse lapansi. SIZIDZAKHALA kwa iwo omwe ali ndi makolo achiisrayeli kapena mafuko enaake. Anthu ochokera konsekonse adzakhala pansu mu ufumuwu.

Luka 17 ndi Ufumu

Luka 17:20-21 amadodometsa ena. Koma tisanafike ku zimenezo, zindikirani kuti anthu adzadyadi mu Ufumu wa Mulungu:

¹⁵ “Wodala iye amene adzadya mkate mu Ufumu wa Mulungu! (Luka 14:15).

Popeza kuti anthu (m’tsogolomu) adzadya mu Ufumu wa Mulungu, sichinthu chongoikidwa pambali m’mitima mwawo tsopano, mosasamala kanthu za kumasulira molakwa/ kusamvetsetsana kwa Luka 17:21 kumene kukusonyeza kuti sichoncho.

Matembenezidwe a Moffatt a Luka 17:20-21 angathandize ena kumvetsetsa:

²⁰ Afarisi atafunsidwa ndi Afarisi kuti Ufumu wa Mulungu udzabwera liti, iye anawayankha kuti: “Ufumu wa Mulungu sukubwera monga mmene mukuyembekezera kuti mudzauone. ²¹ Palibe amene adzanene kuti, ‘Uwu uli pano’ kapena ‘Uwo uli uko,’ + pakuti Ulamuliro wa Mulungu uli pakati panu tsopano. (Luka 17:20-21 , Moffatt; onaninso matembenezidwe a NASB ndi ESV)

Wonani kuti Yesu wakayowoyanga na Wafarisi awo wakaŵa wambura kung’anamuka, wanyama, na wachiphamaso. Yesu “anawayankha,” Afarisi ndi amene anafunsa Yesu funsolo. Iwo anakana kumuzindikira Iye.

Kodi iwo anali mu MPINGO? Ayi!

Yesu sanali kunenanso za mpingo umene uyenera kulinganizidwa posachedwapa. Komanso sanali kulankhula za maganizo kapena mtima.

Yesu anali kunena za Ulamuliro Wake! Afarisi sanali kumufunsa za mpingo. Iwo sankadziwa kalikonse za mpingo uliwonse wa Chipangano Chatsopano umene unali pafupi kuyambika. Iwo sanali kufunsa za mtundu wa malingaliro okongola.

Ngati wina akuganiza kuti Ufumu wa Mulungu ndi MPINGO - ndipo Ufumu wa Mulungu unali "mkati mwa" Afarisi - kodi MPINGO unali mkati mwa Afarisi? Mwachionekere ayi!

Mapeto otere ndi opusa sichoncho? Ngakhale kuti matembenezidwe ena a Chipulotesitanti amamasulira mbali ina ya Luka 17:21 kuti “Ufumu wa Mulungu uli “mkati mwa inu” (NKJV/KJV), ngakhale Baibulo lachikatolika la *New Jerusalem Bible* limamasulira molondola kuti “ufumu wa Mulungu uli pakati panu.”

Yesu anali mmodzi, pakati pa Afarisi. Tsopano Afarisi ankaganiza kuti ankayembekezera Ufumu wa Mulungu. Koma iwo sanazimvetse izo. Yesu anafotokoza kuti sudzakhala Ufumu wa kumaloko, kapena wolekezera kwa Ayuda okha, monga momwe iwo anawonekera kuganiza (kapena mpingo monga momwe ena akukhulupirira tsopano). Ufumu wa Mulungu sungakhale umodzi wa maufumu ambiri aumunthu ndi owoneka amene anthu angaloze kapena kuwona, ndi kunena kuti, “Uwu ndi uwu”; kapena “umenewo ndi Ufumu kumeneko.”

Yesu, Mwiniwake, anabadwa kuti akhale MFUMU ya Ufumuwo, monga momwe anauzira Pilato momveka bwino (Yohane 18:36-37). Zindikirani kuti Baibulo limagwiritsira ntchito mawu akuti “mfumu” ndi “ufumu” mofanana (mwachitsanzo Danieli 7:17-18 , 23). MFUMU ya Ufumu wamtsoyolo wa Mulungu inali, pamenepo ndi apo, inaima pafupi ndi Afarisi. Koma sanamzindikire Iye monga mfumu yawo (Yohane 19:21). Iye akadzabweranso, dziko lidzamukana (Chibvumbulutso 19:19).

Yesu anapitiriza, m’mavesi otsatirawa mu Luka 17, kufotokoza kudza kwake kwachiwiri, pamene Ufumu wa Mulungu udzalamulira DZIKO LONSE (kupitiriza ndi Moffatt kaamba ka kusasinthasintho m’mutu uno):

²² Iye anauza ophunzira ake kuti: “Masiku adzafika pamene mudzalakalaka mopanda phindu kukhala ndi tsiku limodzi la Mwana wa munthu. ²³ Anthu adzanena kuti, 'Onani, iyeyu!' Taonani, uyo! koma musatuluke, kapena kuwathamangira; ²⁴ Pakuti monga mphezi iwalira kuchokera mbali ina ya thambo kufikira mbali ina, kotero adzakhala Mwana wa munthu pa tsiku lake. ²⁵ Koma ayenera choyamba kupirira zowawa zazikulu ndi kukanidwa ndi m’badwo uwu. (Luka 17:22-25 , Moffatt)

Yesu anatchula za kung’anima kwa mphezi , monganso pa Mateyu 24:27-31 , kufotokoza za kudza Kwake kwachiwiri KUDZALAMULIRA dziko lonse lapansi. Yesu sakunena kuti anthu ake sadzamuona akadzabweranso.

Anthu sadzamuzindikira kuti ndi MFUMU yawo (Chibvumbulutso 11:15) ndipo adzamenyana naye (Chibvumbulutso 19:19)! Ambiri angaganize kuti Yesu akuimira Wokana Kristu. Yesu sanali kunena kuti Ufumu wa Mulungu unali mkati mwa Afarisiwo—Iye anawauza kwinakwake kuti iwo sadzakhala mu Ufumuwo chifukwa cha chinyengo chawo (Mateyu 23:13-14). Komanso Yesu sanali kunena kuti Mpingo udzakhala Ufumu.

Ufumu wa Mulungu ndi chinthu chimene anthu tsiku lina adzakhoza KULOWA - monga kuuka kwa olungama! Komabe, ngakhale Abrahamu ndi makolo akale ena sanakhalepo (onani Aheberi 11:13-40).

Ophunzirawo anadziwa kuti Ufumu wa Mulungu sunali mkati mwawo panthaŵiyo, ndi kuti unayenera kuonekera monga chotsatirachi, chimene chinadza pambuyo pa Luka 17:21 , chikusonyeza:

¹¹ Tsopano pamene iwo ankamva zimenezi, Iye ananena fanizo lina, chifukwa anali pafupi ndi Yerusalemu, ndipo iwo ankaganiza kuti ufumu wa Mulungu udzaonekera nthawi yomweyo (Luka 19:11).

Ufumuwo unali m'tsogolo

Kodi mungadziwe bwanji ngati Ufumu wayandikira? Monga mbali ya kuyankha funso limenelo, Yesu anandandalika zochitika zaulosi (Luka 21:8-28) ndiyeno anaphunzitsa:

²⁹ Onani mkuyu ndi mitengo yonse; ³⁰ Pamene yaphuka, mupenya, nimuzindikira nokha kuti dzinja layandikira; ³¹ Chotero inunso, **pamene muwona zinthu izi zikuchitika, zindikirani kuti Ufumu wa Mulungu wayandikira** (Luka 21:29-31).

Yesu ankafuna kuti anthu ake azitsatira zochitika zaulosi kuti adziwe nthawi imene Ufumuwo udzabwere. Yesu kwinakwake anauza anthu ake kupenyenera ndi kulabadira zochitika zaulosi (Luka 21:36; Marko 13:33-37). Ngakhale kuti Yesu ananena mawuwa, anthu ambiri

amakana kuonera zochitika zapadziko zimene zikugwirizana ndi maulosi.

Mu Luka 22 & 23 , Yesu anasonyezanso kuti Ufumu wa Mulungu unali chinachake chimene chidzakwaniritsidwa m'tsogolo pamene anaphunzitsa:

¹⁵ “Ndinalakalaka ndi mtima wonse kudya Paskha uyu pamodzi ndi inu ndisanavutike. ¹⁶ Pakuti ndinena kwa inu, sindidzadyanso kufikira udzakwaniritsidwa mu Ufumu wa Mulungu.” ¹⁷ Ndipo adatenga chikho, nayamika, nati, Tengani ichi, muchigawane mwa inu nokha; ¹⁸ Pakuti ndinena kwa inu, sindidzamwako chipatso cha mpesa, kufikira Ufumu wa Mulungu udzabwere” (Luka 22:15-18).

³⁹ Mbwenye m'bodzi wa anyakudawa adakhomerwa pabodzi na iye, alonga mwano tenepa: “Ngakhala iwe ndiwe Mesiya, upulumuse wekha, upulumusembo ifembo. ⁴⁰ Ndipo mnzakeyo anamdzudzula, nati kwa iye, Kodi suopanso Mulungu? Pakuti inunso muli m'kutsutsidwa pamodzi ndi iye. ⁴¹ Ndipo ife titero chifukwa ndife oyenera, pakuti ife tikulipidwa mogwirizana ndi zimene tachita, koma ameneyu sanachite choipa chilichonse.” ⁴² Ndipo anati kwa Yesu , Ambuye, mundikumbukire pamene mulowa mu Ufumu wanu. ⁴³ Koma Yesu anati kwa iye, Amen, ndinena ndi iwe, kuti lero udzakhala ndi Ine m'Paradaiso. (Luka 23:39-43 , Chiaramu m'Chichewa Chachikulu)

Ufumu wa Mulungu sunabwere Yesu atangophedwa kumene monga momwe Marko ndi Luka akusonyezera :

⁴³ Yosefe wa ku Arimateya, m'bwalo la akulu womveka, amenenso anali kuyembekezera Ufumu wa Mulungu, nadza, nalimbika mtima... (Marko 15:43).

⁵¹ Iye anali wa ku Arimateya, mzinda wa Ayuda, amenenso anali kuyembekezera ufumu wa Mulungu (Luka 23:51).

Ndi pambuyo pa kuuka kwa akufa (1 Akorinto 15:50-55) kuti Akristu adzabadwanso kuti alowe mu Ufumu wa Mulungu, monga momwe Yohane akulembera:

³ Yesu anayankha nati kwa iye, Indetu, indetu, ndinena kwa iwe, Ngati munthu sabadwa mwatsopano, sakhoza kuona Ufumu wa Mulungu. ⁴ Nikodemo anati kwa Iye, Munthu angathe bwanji kubadwa atakalamba? Kodi akhoza kulowanso kachiwiri m'mimba mwa amake ndi kubadwa? ⁵ Yesu anayankha kuti: "Indetu, indetu, ndinena kwa iwe, Ngati munthu sabadwa mwa madzi ndi Mzimu, sakhoza kulowa Ufumu wa Mulungu (Yohane 3:3-5).

Anthu a Mulungu okha ndi amene adzaone Ufumu wa Mulungu umene udzakhlapo pambuyo pa zaka chikwi.

Tsopano chonde mvetsetsani kuti Yesu ataukitsidwa, anaphunzitsanso za Ufumu wa Mulungu:

³ Iyenso anadzionetsera yekha wamoyo pambuyo pa zowawa zake ndi maumboni ambiri osalephera, anaonekera kwa iwo masiku makumi anayi, nalankhula za Ufumu wa Mulungu (Machitidwe 1:3).

Maulaliki oyamba ndi omaliza amene Yesu anakamba anali onena za Ufumu wa Mulungu! Yesu anabwera monga mthenga kudzaphunzitsa za Ufumuwo.

Yesu anauzanso mtumwi Yohane kulemba za Ufumu wa Mulungu wa zaka 1,000 umene udzakhala padziko lapansi. Taonani zimene Iye analemba Yohane:

⁴ Ndinaona miyoyo ya anthu amene anadulidwa mitu chifukwa cha umboni wa Yesu ndi mawu a Mulungu, amene sanapembedze chilombo kapena fano lake, ndipo sanalandire chizindikiro pamphumi pawo kapena pa manja awo. Ndipo adakhala ndi moyo, nachita ufumu pamodzi ndi Khristu zaka chikwi (Chibvumbulutso 20:4).

Akhristu oyambirira ankaphunzitsa kuti Ufumu wa Mulungu wa zaka 1,000 udzakhala padziko lapansi ndipo udzalowa m'malo mwa maboma a dziko lapansi monga mmene Baibulo limaphunzitsira (Chivumbulutso 5:10, 11:15).

Chifukwa chiyani, ngati Ufumu wa Mulungu ndi wofunika kwambiri, simunamvepo zambiri za Ufumuwo?

Mwapang'ono chifukwa Yesu adachitcha chinsinsi:

¹¹ Ndipo Iye adati kwa iwo, Kwa inu kwapatsidwa kudziwa chinsinsi cha Ufumu wa Mulungu; koma kwa iwo ali kunja zonse zifika m'mafanizo (Marko 4:11).

Ngakhale lero Ufumu woona wa Mulungu ndi chinsinsi kwa ambiri monga momwe ziliri zambiri za dongosolo la Mulungu (onaninso buku lathu laulere, pa intaneti pa www.ccog.org lotchedwa: [CHINSINSI CHA PHUNZIRO LA MULUNGU Chifukwa Chiyani Mulungu Analenga Chilichonse? ?](#))

Taganiziraninso kuti Yesu ananena kuti mapeto (a m'badwo) adzafika (posachedwa) PAMENE uthenga wabwino wa ufumu udzalalikiidwa padziko lonse lapansi monga MBONI:

¹⁴ Ndipo uthenga wabwino uwu wa ufumu udzalalikiidwa padziko lonse lapansi monga umboni ku mitundu yonse, kenako mapeto adzafika (Mateyu 24:14).

Kulalikira uthenga wabwino wa Ufumu wa Mulungu n'kofunika kwambiri ndipo kuyenera kukwaniritsidwa m'masiku otsiriza ano. Ndi "uthenga wabwino" chifukwa umapereka chiyembekezo chenicheni ku mavuto a anthu, mosasamala kanthu za zimene atsogoleri andale angaphunzitse.

Ngati mungaganizire mawu a Yesu, ziyenera kuonekeratu kuti mpingo wachikhristu woona uyenera kulengeza uthenga wabwino wa ufumuwo. Izi ziyenera kukhala zofunika kwambiri kwa Mpingo. Ndipo kuti izi zitheke bwino, zilankhulo zingapo

ziyenera kugwiritsidwa ntchito. Izi ndi zomwe Mpingo *Wopitiriza* wa Mulungu umayesetsa kuchita. N'chifukwa chake kabukuka kamasuliridwa m'zinenero zambirimбири.

Yesu anaphunzitsa ambiri SAKADZALANDIRA njira yake:

¹³ “Lowani pa chipata chopapatiza; pakuti chipata chiri chachikuru, ndi njira yakumuka nayo kukuonongeka iri yotakata; ndipo ali ambiri amene alowa pa icho. ¹⁴ Pakuti chipata chili chopapatiza, ndi njira yakumuka nayo kumoyo ndi yopapatiza, ndipo akuipeza ndi owerengeka. (Mateyu 7:13-14)

Uthenga Wabwino wa Ufumu wa Mulungu umatsogolera ku moyo!

Kungakhale kochititsa chidwi kudziwa kuti ngakhale kuti ambiri odzitcha Akristu amawonekera kukhala osalabadira lingaliro lakuti chigogomezere cha Kristu chinali pa kulalikira uthenga wabwino wa Ufumu wa Mulungu, akatswiri a maphunziro a zaumulungu ndi akatswiri a mbiri yakale nthaŵi zambiri amamvetsetsa kuti zimenezi n'zimene Baibulo limaphunzitsa kwenikweni.

Komabe, Yesu, Mwiniwake, anayembekezera ophunzira ake kuphunzitsa uthenga wabwino wa Ufumu wa Mulungu (Luka 9:2 , 60). Chifukwa chakuti ufumu wa m'tsogolo udzazikidwa pa malamulo a Mulungu, udzabweretsa mtendere ndi chitukuko—ndipo kumvera malamulowo m'nyengo ino kumabweretsa mtendere weniweni (Salmo 119:165; Aefeso 2:15).

Ndipo uthenga wabwino uwu wa ufumu unkadziwika m'Malemba Achipangano Chakale.

3. Citiphunzitsa kuti anakhala ndi kuyenda m'dziko lapansi ngati komanso munthu?

Ulaliki woyamba ndi womaliza wolembedwa wa Yesu unakhudza kulengeza uthenga wabwino wa Ufumu wa Mulungu (Maliko 1:14-15; Machitidwe 1:3).

Ufumu wa Mulungu ndi chinthu chimene Ayuda a m'nthawi ya Yesu anayenera kudziwa monga mmene chinatchulidwira m'malemba awo, amene tsopano tikuchitcha kuti Chipangano Chakale.

Danieli Anaphunzitsa za Ufumu

Mneneri Danieli analemba kuti:

⁴⁰ Ndipo ufumu wachinayi udzakhala wolimba ngati chitsulo, monga chitsulo chimaphwanya ndi kuphwanya zonse; ndipo monga chitsulo chitiphwanya, ufumu umenewo udzaphwanya ndi kuphwanya ena onse. ⁴¹ Popeza mudawona mapazi ndi zala, mwina dongo la woumba, ndi mwina chitsulo, ufumuwo udzagawanika; koma mphamvu ya chitsulo idzakhala momwemo, monga munaonera chitsulo chosakanizika ndi dongo. ⁴² Monga zala za mapazi zinali mwina chitsulo mwina dongo, momwemonso ufumuwo udzakhala wolimba mwina wosalimba. ⁴³ Monga mudaona chitsulo chosakanizidwa ndi dongo ladongo, iwo adzasanganikirana ndi ana a anthu; koma sadzakangamirana, monga chitsulo sichisanganizika ndi dongo; ⁴⁴ Ndipo m'masiku a mafumu amenewa Mulungu wa Kumwamba adzaika ufumu woti sudzawonongeka ku nthawi zonse; ndipo ufumuwo sudzasiyidwira mtundu wina wa anthu; udzaphwanya ndi kutha maufumu awa onse, nudzakhala chikhalire (Danieli 2:40-44).

¹⁸ Koma opatulika a Wam'mwambamwamba adzalandira ufumuwo, + ndipo ufumuwo udzakhhalapo mpaka kalekale, mpaka kalekale. (Danieli 7:18)

²¹ “Ndinali kuyang’ana; ndipo nyanga yomweyi inali kuchita nkondo ndi oyera mtima, ndi kuwalaka, ²² kufikira Nkhalamba Yamasiku anadza, ndipo chiweruzo chinaperekedwa mokomera oyera a Wam’mwambamwamba, ndipo inafika nthawi yakuti oyerawo alandire ufumuwo. . (Danieli 7:21-22)

Kuchokera kwa Danieli, tikuphonzira kuti nthawi idzafika pamene Ufumu wa Mulungu udzawononga mafumu a dzikoli ndipo udzakhala mpaka kalekale. Tikuphonziranso kuti oyera mtima adzakhala ndi gawo lawo polandira ufumuwo.

Magawo ambiri a maulosi a Danieli ndi a nthawi yathu ino m'zaka za zana la ²¹.

Onani ndime zina za mu Chipangano Chatsopano:

¹² “Nyanga 10 udaziwona ndizo mafumu khumi amene sanalandire ufumu, koma adzalandira ulamuliro kwa ola limodzi monga mafumu pamodzi ndi chilombo. ¹³ Iwo ali a mtima umodzi, ndipo adzapereka mphamvu ndi ulamuliro wawo kwa chirombo. ¹⁴ Iwo adzachita nkondo ndi Mwanawankhosa, ndipo Mwanawankhosa adzawalaka, chifukwa ali Mbuye wa ambuye ndi Mfumu ya mafumu; ndipo iwo amene ali ndi Iye ndiwo oitanidwa, osankhidwa ndi okhulupirika.” (Chibvumbulutso 17:12-14)

Kotero, tikuona mu Chipangano Chakale ndi Chatsopano lingaliro lakuti padzakhala nthawi yotsiriza ufumu wapadziko lapansi wokhala ndi magawo khumi ndi kuti Mulungu adzawononga ndi kukhazikitsa ufumu wake.

Yesaya Anaphunzitsa za Ufumu

Mulungu anauzira Yesaya kulemba za gawo loyamba la Ufumu wa Mulungu, ulamuliro wa zaka 1,000 wodziwika kuti Zakachikwi, motere:

¹ Padzatuluka ndodo pa tsinde la Jese, Ndipo padzaphuka nthambi pamizu yake. ² Mzimu wa Yehova udzakhala pa Iye, Mzimu wanzeru ndi wakuzindikira, Mzimu wa uphungu ndi mphamvu, Mzimu wakudziwitsa ndi kuopa Yehova.

³ Kukondwera kwace kuli pakuopa Yehova, Ndipo sadzaweruzwa monga aona ndi maso ake, kapena kuweruzwa ndi kumva kwa makutu ake; ⁴ Koma ndi chilungamo adzaweruzwa aumphawi, Nadzaweruzwa mwachilungamo

kwa ofatsa a dziko lapansi; Iye adzamenya dziko lapansi ndi ndodo ya m'kamwa mwake, Ndipo ndi mpweya wa milomo yake adzapha oipa. ⁵ Chilungamo chidzakhala lamba wa m'chuuno mwake, ndi chikhulupiriro lamba la m'chuuno mwake.

⁶ “Mmbulu udzakhala pamodzi ndi mwana wa nkhosa, nyalugwe adzagona pansu ndi mwana wa mbuzi, mwana wa ng'ombe ndi mwana wa mkango ndi choweta chonenepa pamodzi; Ndipo mwana wamng'ono adzazitsogolera. ⁷ Ng'ombe ndi chimbalangondo zidzadya msipu; Ana awo adzagona pansu pamodzi; Ndipo mkango udzadya udzu ngati ng'ombe; ⁸ Mwana woyamwa adzasewera pa una wa mamba, ndi mwana woleka kuyamwa adzaika dzanja lake m'phanga la mamba. ⁹ Sizidzaipitsa, sizidzawononga m'phiri langa lonse lopatulika, pakuti dziko lapansi lidzadzala ndi odziwa Yehova, monga madzi adzaza nyanja.

¹⁰ “Ndipo tsiku limenelo padzakhala Muzu wa Jese, umene udzaima ngati mbendera ya anthu; + Pakuti amitundu adzam'funafuna, + ndipo malo ake opuma adzakhala aulemerero.” (Welengani Yesaya 11:1-10.)

Chifukwa chimene ndinatchulira izi monga gawo loyamba kapena gawo loyamba la Ufumu wa Mulungu, ndikuti iyi ndi nthawi yomwe idzakhala yakuthupi (isanafike nthawi yomwe mzinda woyera, Yerusalemu Watsopano udzatsika kuchokera kumwamba,

Chivumbulutso 21). ndipo adzakhala zaka chikwi. Yesaya anatsimikizira mbali yakuthupi ya gawo ili pamene anapitiriza kuti:

¹¹ Padzakhala tsiku lomwelo kuti Yehova adzabwezeranso dzanja lake kachiwiri kulanditsa otsala a anthu ake otsala, ku Asuri, ndi ku Aigupto, ku Patiroso, ndi Kusi, ku Elamu, ndi ku Sinara, ku Hamati ndi ku Aigupto. zilumba za m'nyanja.

¹² Iye adzaikira amitundu mbendera, + ndipo adzasonkhanitsa othamangitsidwa a Isiraeli + ndipo adzasonkhanitsa pamodzi obalalika a Yuda + kuchokera kumakona anayi a dziko lapansi.

¹³ Nsanje ya Efuraimu idzachoka, + ndi adani a Yuda adzaphedwa. + Efuraimu sadzachitira nsanje Yuda, + ndipo Yuda sadzavutitsa Efuraimu. ¹⁴ Koma iwo adzaulukira kumadzulo pa phewa la Afilisti; Adzafunkha pamodzi anthu a kum'mawa; Adzatambasula dzanja lawo pa Edomu ndi Moabu; Ndipo ana a Amoni adzawamvera. ¹⁵ Yehova adzaononga konse lilime la Nyanja ya Aigupto; Ndi mphepo yake yamphamvu Iye adzagwedeza nk'honya yake pa Mtsinje, nadzaikantha mu mitsinje isanu ndi iwiri, Nawoloka anthu ovala nsapato zouma.

¹⁶ Padzakhala khwalala la otsala a anthu ake, amene adzasiyidwa ku Asuri, monga anachitira Israyeli pa tsiku limene anatuluka m'dziko la Aigupto. (W'elengani Yesaya 11:11-16.)

Yesaya anauziridwanso kulemba:

² Ndipo padzakhala masiku otsiriza, kuti phiri la nyumba ya Yehova lidzakhazikika pamwamba pa mapiri, ndipo lidzakwezedwa pamwamba pa zitunda; + Ndipo mitundu yonse idzasonkhana kumeneko. ³ Anthu ambiri adzabwera ndi kunena kuti: "Bwerani, tiyeni tikwere kunka kuphiri la Yehova, + ku nyumba ya Mulungu wa Yakobo. Iye adzati-phunzitsa njira zake, ndipo tidzayenda m'mayendedwe ake." **Pakuti mu Ziyoni mudzatuluka chilamulo**, ndi mawu a Yehova kuchokera ku Yerusalemu. ⁴ Iye adzaweruza pakati pa amitundu, nadzadzudzula mitundu yambiri ya anthu; Adzasula malupanga awo akhale zolimira, ndi nthungo zawo zikhale

anangwape; **Mtundu sudzanyamula lupanga kumenyana ndi mtundu wina, ndipo sadzaphunziranso nkondo.** ... ¹¹ Maso odzikuza a munthu adzatsitsidwa, kudzikuza kwa anthu kudzaweramitsidwa, Ndipo Yehova yekha adzakwezedwa tsiku limenelo. (W̄elengani Yesaya 2:2-4 , 11.)

Chotero, idzakhala nthawi yamtendere padziko lapansi. Potsirizira pake, zimenezi zidzakhala kosatha, Yesu akulamulira. Kuchokera pa malemba osiyanasiyana (Salmo 90:4; 92:1; Yesaya 2:11; Hoseya 6:2), Talmud Yachiyuda imaphunzitsa izi kumatenga zaka 1,000 (Talmud ya ku Babulo: Tractate Sanhedrin Folio 97a).

Ine saiah anauziridwa kulembanso izi:

⁶ Pakuti kwa ife Mwana wakhanda wabadwa, Kwa ife Mwana wamwamuna wapatsidwa; Ndipo boma lidzakhala pa phewa Lake. Ndipo adzamutcha dzina lake Wodabwitsa, Waupungu, Mulungu Wamphamvu, Atate Wosatha, Kalonga wa Mtendere. ⁷ Za kuenjezera ulamuliro wake, ndi mtendere sizidzatha , pa mpando wachifumu wa Davide, ndi pa ufumu wake, kuukhazikitsa, ndi kuukhazikitsa ndi chiweruzo ndi chilungamo, kuyambira nthawi imeneyo mpaka kalekale. Changu cha Yehova wa makamu chidzachita zimenezi. (W̄elengani Yesaya 9:6-7.)

Taonani kuti Yesaya ananena kuti Yesu adzabwera kudzakhazikitsa ufumu wokhala ndi boma. Ngakhale kuti ambiri amene amati ndi Kristu amatchula ndime imeneyi, makamaka m'mwezi wa December chaka chilichonse, amakonda kunyalanyaza kuti ikunenera kuposa zoti Yesu adzabadwa. Baibulo limasonyeza kuti Ufumu wa Mulungu uli ndi boma limene lili ndi malamulo okhudza anthu, ndiponso kuti Yesu adzakhala pa ulamuliro wake. Yesaya, Danieli, ndi ena analosera zimenezo.

Malamulo a Mulungu ndiwo njira ya chikondi (Mateyu 22:37-40; Yohane 15:10) ndipo Ufumu wa Mulungu udzalamuliridwa ndi malamulowo. Chotero Ufumu wa Mulungu, mosasamala kanthu za kuchuluka kwa anthu m'dzikoli, udzazikidwa pa chikondi.

Masalimo ndi Zina

Si Danieli ndi Yesaya okha amene Mulungu anauzira kulemba za Ufumu wa Mulungu umene ukubwera.

Ezekieli anauziridwa kulemba kuti iwo a *mafuko* a Israeli (osati Ayuda okha) amene anabalalitsidwa mu nthawi ya Chisautso Chachikulu adzasonkhanitsidwa pamodzi mu ufumu wa Zakachikwi:

¹⁷ Choncho uziti, ‘Yehova, Ambuye Wamkulu Koposa, wanena kuti: “Ndidzakusonkhanitsani kuchokera m’mitundu ya anthu, ndi kukusonkhanitsani kuchokera m’mayiko amene munabalalitsidwa, ndipo ndidzakupatsani dziko la Israeli.” ¹⁸ Iwo adzapita kumeneko. ndipo adzachotsamo zonyansa zake zonse, ndi zonyansa zake zonse. ¹⁹ Pamenepo ndidzawapatsa mtima umodzi, ndipo ndidzaika mzimu watsopano mwa iwo, ndi kuchotsa mtima wamwala m’thupi mwao, ndi kuwapatsa mtima wa mnofu, ²⁰ kuti ayende m’malemba anga, ndi kusunga maweruzo anga, chitani iwo; + Iwo adzakhala anthu anga, + ndipo Ine ndidzakhala Mulungu wawo. + ²¹ Koma anthu amene mitima yawo ikutsatira zokhumba za zinthu zawo zonyansa + ndi zonyansa zawo, + ndidzawabwezera zochita zawo pamutu pawo,” + watero Yehova, Ambuye Wamkulu Koposa. (Ezekieli 11:17-21)

Mbadwa za mafuko a Israyeli sizidzabalalikanso, koma zidzamvera malamulo a Mulungu ndi kusiya kudy a zinthu zonyansa (Levitiko 11; Deuteronomo 14).

Taonani zotsatirazi mu Masalimo zokhudza uthenga wabwino wa ufumu wa Mulungu:

²⁷ Malekezere onse a dziko lapansi adzakumbukira ndi kutembenukira kwa Yehova, ndipo mafuko onse a amitundu adzagwadira pamaso panu. ²⁸ Pakuti ufumu ndi wa Yehova, Ndipo alamulira amitundu. (Wêlangani Salimo 22:27-28.)

⁶ Mpando wanu wachifumu, Inu Mulungu, ufikira nthawi za nthawi; Ndodo ya chilungamo ndiyo ndodo ya ufumu wanu. (Salimo 45:6)

¹ Imbirani Yehova nyimbo yatsopano; Imbirani Yehova, dziko lonse lapansi. ² Imbirani Yehova, lemekezani dzina lake; Lengezani uthenga wabwino wa chipulumutso chake tsiku ndi tsiku. ³ Fotokozani ulemerero wake mwa amitundu, zodabwiza zake mwa mitundu yonse ya anthu. (Salmo 96:1-3 ; onaninso 1 Mberi 16:23-24)

¹⁰ Ntchito zanu zonse zidzakuyamikani, Yehova, Ndi okondedwa anu adzakulemekezani. ¹¹ Adzanena za ulemerero wa ufumu wanu , ndi kunena za mphamvu yanu, ¹² Kudziwitsa ana a anthu zamphamvu zake, Ndi ulemerero wa ulemerero wa ufumu wake. ¹³Ufumu wanu ndi ufumu wosatha, Ndipo ulamuliro wanu udzakhalapo ku mibadwomibadwo. (Wêlengani Salimo 145:10-13.)

Olemba osiyanasiyana mu Chipangano Chakale analembanso za mbali za ufumu (monga Ezekieli 20:33; Obadiya 21; Mika 4:7).

Choncho, pamene Yesu anayamba kuphunzitsa uthenga wabwino wa Ufumu wa Mulungu, anthu amene ankamumvetserawo ankadziwa mfundo imeneyi.

**4. Ndipo anafa pa mtanda akhulupirira
kuti anafa anaikidwa m'manda
anaukitsidwa?**

Ngakhale kuti anthu ambiri amachita zinthu ngati uthenga wabwino wa Yesu, koma zoonza zake n'zakuti otsatira a Yesu ankaphunzitsa uthenga wabwino wa Ufumu wa Mulungu. Umenewu ndi uthenga umene Yesu anabweretsa.

Mtumwi Paulo analemba za Ufumu wa Mulungu ndi Yesu:

⁸ Ndipo iye adalowa m'sunagoge, nalankhula molimbika mtima kwa miyezi itatu, natsutsana ndi kukopa za Ufumu wa Mulungu (Machitidwe 19:8).

²⁵ Ndipo tsopano ndidziwa kuti inu nonse, amene ndinapita mwa inu kulalikira Ufumu wa Mulungu (Machitidwe 20:25).

²³ Choncho atamuikira tsiku, anthu ambiri anadza kwa iye kumene ankakhala, amene anawafotokozera ndi kuwachitira umboni mwamphamvu za ufumu wa Mulungu, + ndipo anawakopa za Yesu kuchokera m'chilamulo cha Mose + ndi aneneri, kuyambira m'mawa mpaka madzulo. ... ³¹ **kulalikira Ufumu wa Mulungu, ndi kuphunzitsa za Ambuye Yesu Khristu** ndi kulimbika mtima konse, palibe woletsa (Machitidwe 28 :23,31).

Onani kuti Ufumu wa Mulungu suli chabe wa Yesu (ngakhale kuti ali mbali yaikulu ya Ufumuwo), monga mmene Paulo anaphunzitsiranso za Yesu mosiyana ndi zimene anaphunzitsa ponena za Ufumu wa Mulungu.

Paulo adautchanso Uthenga Wabwino wa Mulungu, koma udali Uthenga Wabwino wa Ufumu wa Mulungu:

⁹ ... tidakulalikirani Uthenga Wabwino wa Mulungu ... ¹² kuti muyende koyenera Mulungu, amene wakuyitanani inu kulowa ufumu wake ndi ulemmero wake. (1 Atesalonika 2:9 , 12)

Paulo anautchanso Uthenga Wabwino wa Khristu (Aroma 1:16).
"Uthenga wabwino" wa Yesu, uthenga umene anaphunzitsa.

Lingalirani kuti sunali Uthenga Wabwino wonena za umunthu wa Yesu Khristu kapena za chipulumutso chaumwini. Paulo anati Uthenga Wabwino wa Khristu umaphatikizapo kumvera Yesu, kubweranso kwake, ndi chiweruzo cha Mulungu:

⁶ ... Mulungu adzabwezera chisautso kwa iwo akusautsani inu, ⁷ ndi kukupatsani inu obvutika mpumulo pamodzi ndi ife, pamene Ambuye Yesu adzavumbulutsidwa kuchokera Kumwamba pamodzi ndi angelo ake amphamvu, ⁸ m¹lawi lamoto kubwezera chilango kwa iwo osamdziwa Mulungu; ndi pa iwo amene samvera Uthenga Wabwino wa Ambuye wathu Yesu Khristu. ⁹ Iwowa adzalangidwa ndi chionongeko chosatha chochokera pamaso pa Ambuye, ndi ku ulemerero wa mphamvu yake, ¹⁰ pamene Iye adzadzaza, pa tsiku limenelo, kulemekezedwa mwa overa mtima ake, ndi kuzizwa mwa onse akukhulupirira, chifukwa umboni wathu. mwa inu munakhulupirira (2 Atesalonika 1:6-10).

Chipangano Chatsopano chikuwonetsa kuti ufumu ndi chinthu chomwe tidzalandira, osati kuti tsopano tili nacho mokwanira:

²⁸ tikulandira ufumu wosagwedezeka (Ahebri 12:28).

Tikhoza kumvetsa ndi kuyembekezera kudzakhala mbali ya Ufumu wa Mulungu panopa, koma sitinalowemo mokwanira.

Paulo anatsimikizira mwachindunji kuti munthu salowa mokwanira mu Ufumu wa Mulungu monga munthu wachivundi, monga zimachitika *pambuyo* pa chiukiro:

⁵⁰ Koma ndinena ichi, abale, kuti thupi ndi mwazi sizingathe kulowa Ufumu wa Mulungu; kapena chivundi sichilowa chisabvundi. ⁵¹ Onani, ndikuuzani chinsinsi: sitidzagona tonse, koma tonse tidzasandulika, ⁵² m¹kamphindi, m¹kuphethira kwa diso, pa kulira kwa lipenga lotsiriza. Pakuti lipenga lidzalira, ndipo akufa adzaukitsidwa osabvunda, ndipo ife tidzasandulika (1 Akorinto 15:50-52).

¹ Ndikukulamulirani choncho pamaso pa Mulungu ndi Ambuye Yesu Khristu, amene adzaweruzza amoyo ndi akufa pa kuwonekera kwake ndi ufumu wake.

(2 Timoteo 4:1)

Paulo sanangophunzitsa zimenezo, koma kuti Yesu adzapereka Ufumu kwa Mulungu Atate:

²⁰ Koma tsopano Khristu waukitsidwa kwa akufa, ndipo wakhala chipatso choyambirira cha iwo akugona. ²¹ Pakuti monga imfa idadza mwa munthu, kuuka kwa akufa kudadzanso mwa munthu. ²² Pakuti monga mwa Adamu onse amwalira, koteronso mwa Khristu onse akhalitsidwa ndi moyo. ²³ Koma aliyense m'dongosolo lake la iye yekha: chipatso choundukula Kristu , pambuyo pake iwo a Khristu pakufika kwake. ²⁴ Pomwepo padzafika chimaliziro, pamene adzapereka ufumu kwa Mulungu Atate, pamene adzathetsa ulamuliro wonse, ndi ulamuliro wonse, ndi mphamvu zonse. ²⁵ Pakuti ayenera kuchita ufumu kufikira ataika adani onse pansu pa mapazi ake. (1 Akorinto 15:20-25)

Paulo anaphunzitsanso kuti osalungama (ophwanya malamulo) sadzalowa mu Ufumu wa Mulungu:

⁹ Kodi simudziwa kuti osalungama sadzalandira ufumu wa Mulungu? Musanyengedwe. Adama, kapena opembedza mafano, kapena achigololo, kapena ogonana amuna okhaokha kapena akazi okhaokha, kapena achiwerewere, ¹⁰ kapena mbala, kapena osirira, kapena oledzera, kapena olalatira, kapena olanda , sadzalowa mu ufumu wa Mulungu (1 Akorinto 6:9-10).

¹⁹ Tsono ntchito za thupi zionekera poyera, ndizo: chigololo, dama, chonyansa, chiwerewere, ²⁰ kupembedza mafano, nyanga, udani, mikangano, nsanje, mkwiyo, zokondana, mikangano, mipatuko, ²¹ kaduka, kuphana, kuledzera; maphwando, ndi zina zotero; zimene ndikuuzani kale,

monganso ndinakuuzani kale, kuti iwo akuchita zotere sadzalowa Ufumu wa Mulungu (Agalatiya 5:19-21).

⁵ Pakuti ichi muchidziwa, kuti wadama yense, wonyansa, kapena wosirira, amene ali wopembedza mafano, alibe cholowa mu ufumu wa Khristu ndi Mulungu (Aefeso 5:5).

Mulungu ali ndi miyezo ndipo amafuna kulapa ku machimo kuti athe kulowa mu ufumu wake. Mtumwi Paulo anachenjeza kuti ena sadzaphunzitsa kuti Uthenga Wabwino wa Yesu ndi yankho, koma wina ndi wakuti:

³ Chisomo kwa inu ndi mtendere zochokera kwa Mulungu Atate ndi Ambuye wathu Yesu Khristu, ⁴ amene anadzipereka yekha chifukwa cha machimo athu, kuti atipulumutse ife ku dziko loipa lilipoli, monga mwa chifuniro cha Mulungu ndi Atate wathu, ⁵ kwa Iye kukhale ulemerero. kunthawi za nthawi. Amene. ⁶ Ndizizwa kuti msanga motere mulikuturuka kwa Iye amene adakuyitanani m'chisomo cha Khristu, ndi kutsata Uthenga Wabwino wina, ⁷ umene suli wina; koma alipo ena akubvuta inu, nafuna kuipsa Uthenga Wabwino wa Kristu. ⁸ Koma ngakhale ife, kapena m'ngelo wochokera Kumwamba, akakulalikilani Uthenga Wabwino wina wosiyana ndi umene tidakulalikirani, akhale wotembereredwa. ⁹ Monga tanena kale, ndinenanso tsopano, ngati wina akulalikirani uthenga wabwino wina wosiyana ndi umene mudaulandira, akhale wotembereredwa. (Agalatiya 1:3-9)

³ Koma ndiopa, kuti pena, monga njoka inanyenga Heva ndi machenjerero ake, maganizo anu angaipsidwe kusiyana ndi kuona mtima mwa Khristu. ⁴ Pakuti ngati iye wakudzayo nalalikira Yesu wina, amene ife sitinamlalikirira, kapena ngati mulandira mzimu wina, umene simunaulandira, kapena Uthenga Wabwino wina, umene simunaulandira, mulole nawo bwino! (2 Akorinto 11:3-4)

Kodi “wina” ndi “wosiyana” ndi chiyani?

Uthenga wabodza uli ndi magawo osiyanasiyana.

Mwambiri, Uthenga Wabwino wabodza ndi kukhulupilira kuti simukuyenera kumvera Mulungu ndi kuyesetsa kukhala oona mwa njira yake pamene mukunena kuti mumamudziwa Mulungu (onani Mateyu 7:21-23). Amakonda kukhala odzikonda.

Njoka inanyenga Hava kuti agwere uthenga wonyenga pafupifupi zaka 6000 zapitazo (Genesis 3)—ndipo anthu amakhulupirira kuti amadziwa bwino kuposa Mulungu ndipo ayenera kusankha okha chabwino ndi choipa. Inde, Yesu atabwera, dzina lake nthawi zambiri linkalembedwa m'mauthenga abodza osiyanasiyana—ndipo izi zakhala zikupitirirabe mpaka m'nthawi ya Wokana Khristu womaliza.

Tsopano kale mu nthawi ya Mtumwi Paulo, Uthenga Wabwino wabodza unali kusakaniza kwa Gnostic/Mystic kwa chowonadi ndi cholakwika. A Gnostic kwenikweni ankakhulupirira kuti chidziwîtso chapadera n'chofunika kuti munthu apeze chidziwîtso chauzimu, kuphatikizapo chipulumutso. A Gnostic anakonda kukhulupirira kuti zimene thupi linkachita zinalibe tanthauzo lililonse ndipo ankatsutsa kumvera Mulungu pa nkhani ngati Sabata la tsiku lachisanu ndi chiwiri. Mmodzi wa atsogoleri abodza amenewa anali Simoni Magus, amene anachenjezedwa ndi Mtumwi Petro (Machitidwe 8:18-21).

Koma si Zophweka

Chipangano Chatsopano chikusonyeza kuti Filipino anaphunzitsa Ufumu wa Mulungu:

⁵ Filipino anatsikira ku mzinda wa Samariya nalalikira Khristu kwa iwo. ... ¹² anakhulupirira Filipino pamene anali kulalikira za Ufumu wa Mulungu... (Machitidwe 8: 5,12).

Koma Yesu, Paulo, ndi ophunzira ake anaphunzitsa kuti sikophweka kulowa mu Ufumu wa Mulungu:

²⁴ Yesu ataona kuti anali ndi chisoni kwambiri, anati: "N'zovuta kwambiri kuti anthu amene ali ndi chuma alowe mu Ufumu wa

Mulungu! ²⁵ Pakuti n’chapafupi kuti ngamila ipyole pa diso la singano kusiyana ndi kuti munthu wolemera alowe mu ufumu wa Mulungu.”

²⁶ Ndipo amene anamva anati, Nanga ndani angapulumuke?

²⁷ Koma Iye anati, “Zinthu zosatheka ndi anthu n’zotheka ndi Mulungu.” (Luka 18:24-27)

²² “Tiyenera kulowa mu ufumu wa Mulungu ndi masautso ambiri ” (Machitidwe 14:22).

³ Tikuyenera kuyamika Mulungu nthawi zonse chifukwa cha inu, abale, monga momwe zilili

koyenera, chifukwa chikhulupiriro chanu chikula kwambiri, ndipo chikondi cha inu nonse chisefukira kwa wina ndi mnzake, ⁴ kotero kuti ife tokha tidzitamandira inu mwa Mipingo ya Mulungu chifukwa cha chipiriro chanu ndi chikhulupiriro chanu m'mazunzo anu onse ndi zisautso zomwe mukupirira. ⁵ umene uli umboni wa chiweruzo cholungama cha Mulungu, kuti mukayesedwe oyenera Ufumu wa Mulungu, umenenso mumva zowawa; ⁶ Popeza kuli kolungama pamaso pa Mulungu kubwezera masautso kwa iwo akusautsani inu, ⁷ ndi kukupatsani inu opsinjika mtima mpumulo pamodzi ndi ife, pamene Ambuye Yesu adzavumbulutsidwa kuchokera Kumwamba pamodzi ndi angelo ake amphamvu; (2 Atesalonika 1:3-7)).

Chifukwa cha zovutazo, ndi ena okha amene tsopano akuitanidwa ndi kusankhidwa mu m’badwo uno kukhala mbali yake (Mateyu 22:1-14; Yohane 6:44; Ahebri 6:4-6). Ena adzatchedwa pambuyo pake, monga momwe Baibulo limasonyezera kuti awo “amene analakwa mumzimu adzazindikira, ndi iwo amene anadandaula adzaphunzira chiphunzitsa.” (Yesaya 29:24) Enanso adzatchedwa “amene analakwa mumzimu adzazindikira” .

Mtumwi Petro anaphunzitsa kuti ufumuwo unali wosatha, ndi kuti Uthenga Wabwino wa Mulungu uyenera kumvera ndi khama kapena padzakhala chiweruzo:

¹⁰ Chifukwa chake, abale, chitani changu koposa kukhazikitsa mayitanidwe ndi masankhidwe anu; pakuti ngati muchita izi simudzakhumudwa nthawi zonse; ¹¹ Pakuti chotero khomo lidzawonjezedwa kwa inu kulowa mu ufumu wosatha wa Ambuye ndi Mpulumutsi wathu Yesu Khristu (2 Petro 1:10-11).

¹⁷ Pakuti yafika nthawi yakuti chiweruzo chiyambe pa nyumba ya Mulungu; ndipo ngati iyamba ndi ife, chitsiriziro cha iwo osamvera Uthenga Wabwino wa Mulungu chidzakhala chotani? (1 Petro 4:17)

Mabuku Otsiriza a Baibulo ndi Ufumu

Baibulo limaphunzitsa kuti “Mulungu ndiye chikondi” (1 Yohane 4:8, 16) ndipo Yesu ndi Mulungu (Yoh. (Chivumbulutso 22:14-15).

Baibulo limasonyezanso kuti Mulungu adzatumiza mngelo amene adzalalikire uthenga wabwino wosatha wa ufumu wa Mulungu (Chivumbulutso 14:6-7) kenako mngelo wina kuti asonyeze kuti Babulo akugwa ngakhale atakhala wamkulu (Chivumbulutso 14:8-9). Mauthenga amenewa adzakhala zitsimikiziro zauzimu za uthenga wabwino umene dziko lidzakhala litalandira kale monga mboni ndi kuyang’ana kukhala zifukwa za “khamu lalikulu” limene lidzafika kwa Mulungu pamapeto pake (Chivumbulutso 7:9-14). Mosiyana ndi ulamuliro womaliza wa Babulo umene udzauka ndi kugwa (Chivumbulutso 18:1-18), gawo lomaliza la ufumu wa Mulungu lidzakhala mpaka kalekale.

¹⁵ Pamenepo mngelo wachisanu ndi chiwiri anaomba lipenga, ndipo kunamveka mawu akulu m’Mwamba, nanena, Maufumu a dziko lapansi akhala wa Ambuye wathu, ndi wa Kristu wake, ndipo adzachita ufumu kwamuyaya. (Chivumbulutso 11:15).

Yesu adzalamulira mu ufumu! Ndipo Baibulo limavumbula awiri a maudindo Ake:

¹⁶ Ndipo ali nalo pa mwinjiro wake ndi pa ntchafu yake dzina lolembedwa, MFUMU YA MAFUMU NDI MBUYE WA AMBUYE (Chibvumbulutso 19:16).

Koma kodi Yesu yekha ndi amene adzalamulire? Zindikirani ndimeyi:

⁴ Ndipo ndidawona mipando yachifumu, ndipo adakhala pamenepo, ndipo chiweruzo chidaperekedwa kwa iwo. Pamenepo ndinaona mizimu ya iwo amene anadulidwa mutu chifukwa cha umboni wa Yesu ndi mawu a Mulungu, amene sanalambira chilombo kapena fano lake, ndipo sanalandire chizindikiro pamphumi pawo, kapena pa manja awo. Ndipo anakhala ndi moyo, nacita ufumu pamodzi ndi Kristu zaka cikwi . . . ⁶Wodala ndi woyera mtima ali iye amene achita nawo pa kuuka koyamba. Pa otere imfa yachiwiri ilibe mphamvu, koma adzakhala ansembe a Mulungu ndi a Khristu, nadzachita ufumu pamodzi ndi Iye zaka chikwi (Chibvumbulutso 20: 4,6).

Akristu oona adzaukitsidwa kuti akalamulire ndi Kristu kwa zaka 1,000! Chifukwa ufumuwo udzakhlapo kwamuyaya (Chivumbulutso 11:15), koma ulamuliro umenewo wotchulidwawo unali zaka chikwi chimodzi chokha. Ichi ndichifukwa chake ndinatchula izi poyamba monga gawo loyamba la ufumu—gawo lakuthupi, la Zakachikwi, mosiyana ndi gawo lomaliza, lauzimu kwambiri.

Zochitika zochepa zalembedwa mu Bukhu la Chivumbulutso ngati zikuchitika pakati pa zaka chikwi ndi magawo otsiriza a Ufumu wa Mulungu:

⁷ Tsopano zikadzatha zaka 1,000, Satana adzamasulidwa m'ndende yake, ⁸ndipo adzatuluka kukasoheretsa mitundu ya anthu okhala kumakona anayi a dziko lapansi, Gogi ndi Magogi, + kuwasonkhanitsira kunkhondo, + amene chiwerengero chawo chikufanana. mchenga wa kunyanja. ... ¹¹ Pamenepo ndinaona mpando wachifumu waukulu woyera, ndi

Iye wakukhalapo, amene dziko ndi m'mwamba zinathawa pamaso pake. ndipo sanapezedwa malo awo. ¹² Ndipo ndinaona akufa, ang'ono ndi akulu, alikuyimirira pamaso pa Mulungu; Ndipo bukhu lina linatsegulidwa, lomwe ndi Bukhu la Moyo. Ndipo akufa anaweruzidwa monga mwa ntchito zao, ndi zolembedwa m'mabuku. ¹³ Nyanja inapereka akufawo anali momwemo, ndipo imfa ndi Hade zinapereka akufawo anali momwemo. Ndipo anaweruzidwa, aliyense monga mwa ntchito zake. ¹⁴ Pamenepo imfa ndi Hade zinaponyedwa m'nyanja yamoto. Iyi ndiyo imfa yachiwiri. ¹⁵ Ndipo amene sanapezedwa wolembedwa m'Buku la Moyo anaponyedwa m'nyanja yamoto (Chivumbulutso 20:7-8, 11-15).

Bukhu la Chivumbulutso limasonyeza kuti padzakhala gawo lina limene lidzabwera pambuyo pa ulamuliro wa zaka chikwi ndi pambuyo pa imfa yachiwiri:

¹ Tsopano ndinaona kumwamba kwatsopano ndi dziko lapansi latsopano, pakuti m'mwamba moyamba ndi dziko loyamba zinali zitachoka. Komanso panalibenso nyanja. ² Pamenepo ine Yohane, ndinaona mzinda woyerawo, Yerusalemu Watsopano, ukutsika kuchokera kumwamba kwa Mulungu, wokonzeka ngati mkwatibwi wokongoletsedwera mwamuna wake. ³ Ndipo ndinamva mau akuru ocokera Kumwamba, nanena, Taonani, cihema ca Mulungu ciri mwa anthu; Mulungu mwini adzakhala nawo ndi kukhala Mulungu wawo. ⁴ Ndipo Mulungu adzawapukutira misozi yonse kuichotsa pamaso pawo; sipadzakhalanso imfa, kapena chisoni, kapena kulira. Sipadzakhalanso chowawa, pakuti zoyambazo zapita. (Chivumbulutso 21:1-4)

¹ Ndipo adandiwonetsa mtsinje wangwiwo wa madzi a moyo, wonyezimira ngati krustalo, wotuluka ku mpando wachifumu wa Mulungu ndi wa Mwanawankhosa. ² Pakati pa khwalala lake, ndi mbali zonse za mtsinjewo, panali mtengo wa moyo, wakubala zipatso khumi ndi ziwiri, mtengo uli wonse wobala zipatso zake mwezi ndi mwezi. Masamba a mtengowo anali akuchiritsa amitundu. ³ Ndipo sipadzakhalanso temberero ;

koma mpando wachifumu wa Mulungu ndi wa Mwanawankhosa udzakhala momwemo, ndipo atumiki ake adzamtumikira Iye. ⁴ Iwo adzaona nkhope yake, ndipo dzina lake lidzakhala pamphumi pawo. ⁵ Sipadzakhala usiku kumeneko: safuna nyali, kapena kuwala kwa dzuwa, pakuti Yehova Mulungu amawaunikira. Ndipo adzalamulira ku nthawi za nthawi. (Chivumbulutso 22:1-5)

Onani kuti ulamuliro umenewu, umene udzakhhalapo *pambuyo* pa zaka 1,000, umaphatikizapo atumiki a Mulungu ndipo udzakhhalapo kwamuyaya. Mzinda Woyera, umene unakonzedwa kumwamba, udzachoka kumwamba ndipo udzatsikira padziko lapansi. Ichi ndi chiyambi cha gawo lomaliza la Ufumu wa Mulungu. NTHAWI YOPANDA ZOWAWA KAPENA MAVUTO!

Ofatsa adzalandira dziko lapansi (Mateyu 5:5) ndi zinthu zonse (Chivumbulutso 21:7). Dziko lapansi, kuphatikizapo Mzinda Wopatulika umene udzakhhalapo, zidzakhala zabwinopo chifukwa njira za Mulungu zidzakwaniritsidwa. Zindikirani kuti:

⁷ Za kuenjezera ulamuliro wake, ndi mtendere sizidzatha (Yesaya 9:7).

Mwachionekere padzakhala chiwonjezeko pamene mbali yomaliza ya Ufumu wa Mulungu yayamba pamene onse adzamvera boma la Mulungu.

Iyi idzakhala nthawi yaulemerero kwambiri:

⁹ Koma monga Malemba amati: “Zimene diso silinazionepo, kapena khutu silinamvepo, kapena kulowa mumtima mwa munthu zinthu zimene Mulungu anakonzera anthu amene amamukonda. ¹⁰ Koma Mulungu watiululira zimenezi kudzera mwa mzimu wake (1 Akorinto 2:9-10). Idzakhala nthawi yosangalatsa kwambiri! Ufumu wa Mulungu udzabweretsa umuyaya wabwino kwambiri. Kodi simukufuna kukhala ndi gawo lanu mmenemo?

5. Cimalalitsa uthenga wa imfa yakuti mwa imfa imeneyo mlandu wa macimo onse

Kodi aphunzitsi oyambirira a Kristu anaganiza kuti anayenera kulalikira uthenga wabwino wa Ufumu weniweni wa Mulungu?

Inde.

Zaka zapitazo, m'nkhani yokambidwa ndi Pulofesa Bart Ehrman wa pa yunivesite ya North Carolina, iye mobwerezabwereza, ndi molondola, anagogomezera kuti mosiyana ndi odzitcha Akristu ambiri lerolino, Yesu ndi otsatira Ake oyambirira analengeza Ufumu wa Mulungu. Ngakhale kuti chidziwîtso chonse cha Dr. Ehrman pa Chikristu n'chosiyana kwambiri ndi cha *Ecclesia Dei Continua*, tingavomereze kuti uthenga wabwino wa ufumu ndi umene Yesu mwiniyo analengeza ndiponso otsatira ake amakhulupirira. kumvetsa zimenezo.

Kulemba ndi Ulaliki Wakale Kwambiri Wosungidwa Pambuyo pa Chipangano Chatsopano

Ufumu wa Mulungu unali mbali yofunika kwambiri ya ulaliki umene ukunenedwa kukhala “ulaliki wathunthu wachikristu wakale kwambiri umene udakalipo” (Holmes MW Ancient Christian Sermon. *The Apostolic Fathers: Greek Texts and English Translations*, 2nd ed. Baker Books, Grand Rapids, 2004, tsamba 102). *Ulaliki Wachikristu Wakale* uwu uli ndi mawu awa ponena za izo:

Heb 5:5 Koma mudziwa, abale, kuti kukhala kwathu m'dziko la thupi kuli kwang'ono, ndi kwa kanthaŵi;

Mawu ali pamwambawa akusonyeza kuti ufumuwo suli tsopano, koma udzabwera ndi kukhala wamuyaya. Komanso, ulaliki wakalewu umati:

6:9 Tsopano ngati ngakhale anthu olungama otere sangathe kupulumutsa ana awo mwa ntchito zawo zolungama, kodi tili ndi chitsimikizo chotani cha kulowa mu ufumu wa Mulungu ngati tilephera kusunga ubatizo wathu woyera ndi wosaipitsidwa? Kapena ndani adzakhala nkhoswe wathu, ngati ife sitinapezedwa kukhala ndi ntchito zopatulika ndi zolungama? 9:6 Chifukwa chake tikondane wina ndi mnzake, kuti tonse tikalowe mu Ufumu wa Mulungu. 11:7 Chotero, ngati tidziŵa chimene chili choyenera pamaso pa Mulungu, tidzaloŵa mu ufumu wake ndi kulandira malonjezo amene “khutu silinamve, kapena diso silinawaone, kapena mtima wa munthu sunawaganizire.”

12:1 Chifukwa chake tiyeni tidikire Ufumu wa Mulungu nthawi ndi nthawi m'chikondi ndi chilungamo, popeza sitikudziwa tsiku la kuwonekera kwa Mulungu. ^{Mar 12:6} Anena, Ufumu wa Atate wanga udzafika.

Mawu omwe ali pamwambawa akusonyeza kuti chikondi kudzera m'moyo woyenerera n'chofunika, kuti sitinalowebe mu Ufumu wa Mulungu, ndiponso kuti chidzachitika pambuyo pa tsiku la kuonekera kwa Mulungu—ndipo Yesu atabweranso. Ndi ufumu wa Atate ndipo ufumuwo si Yesu yekha.

N'zochititsa chidwi kuti ulaliki wakale kwambiri wooneka ngati wachikhristu umene Mulungu walola kuti upulumuke umaphunzitsa Ufumu wa Mulungu womwewo umene Chipangano Chatsopano chimaphunzitsa komanso Mpingo *Wopitiriza* wa Mulungu umaphunzitsa (ndizotheka kuti ukhoza kukhala wochokera ku Mpingo weniweni wa Mulungu, koma chidziwîtso changa chochepa cha Chigriki chimandiletsa kukhoza kwanga kupanga chilengezo chotsimikizirika).

Atsogoleri a Tchalitchi cha M'zaka za zana lachiwiri ndi Uthenga Wabwino wa Ufumu

Kuyenera kudziwika kuchiyambi kwa zaka za zana la 2 kuti ^{Papias} , womva Yohane ndi bwenzi la Polycarp ndipo wotengedwa kukhala woyera mtima ndi Akatolika a Roma, anaphunzitsa ufumu wa zaka chikwi. Eusebius analemba kuti Papias anaphunzitsa:

^ padzakhala zaka chikwi pambuyo pa chiukitsiro kwa akufa, pamene ulamuliro waumwini wa Khristu udzakhazikitsidwa pa dziko lapansi lino. (Zidutswa za Papias , VI. Onaninso Eusebius, Mbiri Ya Mpingo, Buku 3, XXXIX, 12)

Papias anaphunzitsa kuti iyi idzakhala nthawi ya zochulukira kwambiri:

Momwemonso, [Iye adanena] kuti mbewu ya tirigu idzabala khumi

ngala zikwi, ndi kuti ngala ziri zonse zikhale nao tirigu zikwi khumi, ndi tirigu yense akanapereka miyeso khumi ya ufa wosalala wosalala, wosalala; ndi kuti maapulo, ndi mbewu, ndi udzu zidzabala molingana; ndi kuti nyama zonse, zikamadya panthaŵiyo kokha pa zolengedwa za dziko lapansi, zikanadzakhala zamtendere ndi zogwirizana, ndi kukhala mu kugonjera kwangwiro kwa munthu. ” [Umboni ukuperekedwa ku zinthu zimenezi mwa kulembedwa ndi Papias , munthu wakale, amene anali wakumva wa Yohane ndi bwenzi la Polycarp, m'buku lachinayi la mabuku ake; pakuti mabuku asanu anapangidwa ndi iye...] (Zidutswa za Papias , IV)

Letter of the New Testament Letter to the Corinthians imati:

42:1-3 Atumwi analandira Uthenga Wabwino kwa ife kuchokera kwa Ambuye Yesu Khristu; Yesu Khristu anatumizidwa kuchokera kwa Mulungu. Choncho Khristu ndi wochokera kwa Mulungu, ndipo Atumwi ndi ochokera kwa Khristu. Zonsezi zinadza mwa chifuniro cha Mulungu mu dongosolo loikika. Chifukwa chake, atalandira kulamulira, ndi kutsimikiziridwa kokwanira mwa kuuka kwa Ambuye wathu Yesu Khristu, ndi kutsimikiziridwa m'mawu a Mulungu ndi chitsimikizo chonse cha Mzimu Woyera, anatuluka ndi Uthenga Wabwino kuti Ufumu wa Mulungu udzafika.

Polycarp wa ku Smurna anali mtsogoleri Wachikristu woyambirira, amene anali wophunzira wa Yohane, womalizira wa atumwi oyambirira kufa. Polycarp c. 120-135 AD anaphunzitsa :

Odala ali osauka, ndi iwo akuzunzidwa chifukwa cha chilungamo; pakuti uli wawo Ufumu wa Mulungu. (Polycarp. Letter to the Philippians, Chapter II. From *Ante-Nicene Fathers, Volume 1* monga lolembedwa ndi Alexander Roberts & James Donaldson. Magazini ya ku America, 1885)

Podziwa, tsono, kuti “Mulungu sanyozeka,” tiyenera kuyenda koyenera lamulo lake ndi ulemerero wake ...Pakuti ndi bwino kuti achotsedwe ku zilakolako za dziko lapansi, popeza

“chilakolako chiri chonse chita pa nkondo yolimbana nacho. mzimu; “ndipo adama, kapena adama, kapena ogonana ndi anthu, sadzalowa mu ufumu wa Mulungu, ” kapena iwo akuchita zinthu zosagwirizana ndi zosayenera. (ibid, Chapter V)

Tiyeni tsono timutumikire Iye ndi mantha, ndi ulemu wonse, monga Iye mwini anatilamulira ife, ndi monga atumwi amene anatilalikirira Uthenga Wabwino, ndi aneneri amene analalikiratu za kudza kwa Ambuye. (ibid, Chapter VI)

Mofanana ndi ena m’Chipangano Chatsopano, Polycarp anaphunzitsa kuti olungama, osati ophwanya malamulo, adzalandira Ufumu wa Mulungu.

Zotsatirazi zinanenedwanso kuti zinaphunzitsidwa ndi Polycarp:

Ndipo pa sabata lotsatira adati; ‘Mverani chilimbikitso changa, ana okonedwa a Mulungu. Ndinakulumbirirani pamene mabishopu analipo , ndipo tsopano ndikudandauliraninso inu nonse kuyenda mwamakhalidwe ndi koyenera m’njira ya *Ambuye* . ponena za chikondi kwa wina ndi mzake, kudza Kwake modzidzimutsa kumaonekera ngati mphezi yofulumira, chiweruzo chachikulu cha moto, moyo wosatha, ufumu Wake wosafa. Ndipo zinthu zonse zimene Mulungu anaziphunzitsa muzizidziwa, pofufuza m’malembo ouziridwa, lembani m’mitima yanu ndi cholemba cha Mzimu Woyera, kuti malamulo akhale mwa inu osakhoza kufafanizika. (Life of Polycarp, Mutu 24. JB Lightfoot, The Apostolic Fathers, vol. 3.2, 1889, pp. 488-506)

Melito waku Sarde, yemwe anali mtsogoleri wa Mpingo wa Mulungu, c. 170 AD, anaphunzitsa:

Pakuti chilamulo chidaperekedwa mu Uthenga Wabwino, wakale watsopano, wotuluka pamodzi ku Ziyoni ndi Yerusalemu; ndipo lamulo loperekedwa mu chisomo, ndi

choyimira mu chotsirizidwa, ndi mwanawankhosa mwa Mwana, ndi nkghosa mwa munthu, ndi munthu mwa Mulungu.

Koma Uthenga Wabwino unakhala kufotokoza kwa chilamulo ndi zake

kukwaniritsidwa , pamene mpingo unakhala mosungiramo chowonadi...

Ameneyu ndi amene anatipulumutsa ku ukapolo kulowa m'ufulu, kuchoka ku mdima kulowa m'kuunika, kuchoka ku imfa kupita ku moyo, kuchoka ku ziwawa kupita ku ufumu wosatha. (Melito . Homily Pa Paskha. Vesi 7 ,40 , 68. Kumasulira kuchokera ku Kerux : The Journal of Online Theology.

<http://www.kerux.com/documents/KeruxV4N1A1.asp>)

Choncho, Ufumu wa Mulungu unkadziwika kuti ndi chinthu chosatha, osati chabe Akhristu kapena Tchalitchi cha Katolika chamakono komanso malamulo a Mulungu.

kwina kwakumapeto kwa zaka za zana lachiwiri kumalimbikitsa anthu kuyang'ana ku ufumu:

Chifukwa chake, asayesenso wina wa inu wopatuka , kapena kuyang'ana kumbuyo, koma mofunitsitsa kuyandikira Uthenga Wabwino wa Ufumu wa Mulungu. (Roman Clement. Recognitions, Book X, Chapter XLV. Kuchokera ku Ante-Nicene Fathers, Volume 8. Yosinthidwa ndi Alexander Roberts & James Donaldson. Magazini ya ku America, 1886)

Kuphatikiza apo, ngakhale kuti sizinalembedwe ndi m'modzi mu mpingo woona, zolembe zapakati pazaka za zana lachiwiri zotchedwa *The Shepherd of Hermas* m'matembenezidwe a Roberts & Donaldson amagwiritsa ntchito mawu akuti "ufumu wa Mulungu" nthawi khumi ndi zinayi.

Akristu oona , ndipo ngakhale ambiri odzitcha Kristu okha, anadziwa kanthu kena ponena za Ufumu wa Mulungu m'zaka za zana lachiwiri.

Ngakhale woyera mtima wa Katolika ndi Eastern Orthodox Irenaeus anazindikira kuti pambuyo pa chiukiriro, Akristu adzalowa mu Ufumu wa Mulungu. Taonani zimene analemba, c. 180 AD:

Pakuti chotero ndi mkhalidwe wa iwo akukhulupirira, popeza mwa iwo Mzimu Woyera akhala mwa iwo mosalekeza, amene anapatsidwa ndi Iye mu ubatizo, ndipo wasungidwa ndi wolandira, ngati akuyenda m'chowonadi ndi m'chiyero ndi chilungamo ndi chipiriro. Pakuti mzimu uwu uli ndi chiukitsiro mwa iwo amene akhulupirira, thupi limalandiranso mzimu, ndipo pamodzi nawo, ndi mphamvu ya Mzimu Woyera, kuukitsidwa ndi kulowa mu ufumu wa Mulungu . (Irenaeus, St., Bishop of Lyon. Tanthauziridwa kuchokera ku Armenian ndi Armitage Robinson. Chiwonetsero cha Kulalikira kwa Atumwi, Chaputala 42. Wells, Somerset, Oct. 1879. Monga lofalitsidwa mu SOCIETY FOR PROMOTING CHRISTIAN KNOWLEDGE. NEW YORK: THE MACMILLAN CO, 1920).

Teofilo wa ku Antiokeya anaphunzitsa:

Ndikutchula ubwino Wake; ngati ndimutcha Iye Ufumu, koma nditchula ulemerero Wake...Pakuti akampanga iye wosafa kuyambira pachiyambi, akadampanga Iye Mulungu. ... Potero, wosakhoza kufa kapena wosakhoza kufa sanamupanga iye, koma, monga tanena pamwamba, wokhoza zonse ziwiri; kotero kuti ngati apendekera ku zinthu za moyo wosakhoza kufa, ndi kusunga lamulo la Mulungu, alandire monga mphotho ya moyo wosakhoza kufa, ndi kukhala Mulungu. (Theophilus , Kwa Autolyucus , 1:3, 2:27)

Woyera wa Katolika, Hippolytus, kumayambiriro kwa zaka za zana lachitatu, analemba kuti:

Ndipo mudzalandira Ufumu wa Kumwamba, inu amene, pokhala mlendo m'moyo uno, munadziwa Mfumu ya

Kumwamba. Ndipo mudzakhala bwenzi la Umulungu, ndi wolowa nyumba pamodzi ndi Khristu, wosagwidwanso ukapolo ndi zilakolako kapena zilakolako, ndipo osaonongekanso ndi matenda. Pakuti munakhala Mulungu : pakuti masautso ali onse amene mudamvapo pokhala munthu, iwo anakupatsani inu, popeza munalali a chikombole cha imfa ; anapangidwa milungu, ndipo anabadwira ku moyo wosafa. (Hippolytus. Refutation of All Heresies, Buku X, Mutu 30)

Cholinga cha anthu ndicho kukhala milungu mu Ufumu wa Mulungu umene ukubwerawo.

Mavuto m'zaka za zana lachiwiri ndi lachitatu

Mosasamala kanthu za kuvomerezedwa kwake kofala, m'zaka za zana lachiwiri, mtsogoleri wampatuko wotsutsa malamulo wotchedwa Marcion anauka. Marcion anaphunzitsa zotsutsana ndi lamulo la Mulungu, Sabata, ndi Ufumu weniweni wa Mulungu. Ngakhale kuti anadzudzulidwa ndi Polycarp ndi ena, iye analumikizana ndi Mpingo wa Roma kwa nthawi ndithu ndipo ankawoneka kukhala ndi chikoka kumeneko.

M'zaka za zana lachiwiri ndi lachitatu, ofanizira anali kukhazikitsidwa ku Alexandria (Egypt). Anthu ambiri okhulupirira fanizo ankatsutsa chiphunzitso cha ufumu umene ukubwera. Taonani lipoti la ena mwa ophiphiritsawo:

Dionysius adabadwa m'banja lolemekezeka komanso lolemera lachikunja ku Alexandria, ndipo adaphunzitsidwa nzeru zawo. Anasiya masukulu achikunja kuti akhale wophunzira wa Origen, yemwe adakwanitsa kuyang'anira sukulu ya katekismus ya Alexandria...

Clement, Origen, ndi sukulu ya Gnostic anali kuipitsa ziphunzitso za mawu opatulika mwa kumasulira kwawo kongopeka ndi kophiphiritsa . . . Nepos adalimbana ndi anthu a Allegorists, ndipo adatsimikiza kuti padzakhala ulamuliro wa Khristu padziko lapansi...

Dionisiyo anatsutsana ndi otsatira a Nepos, ndipo mwa nkhani yake... “ zimene zilili tsopano mu ufumu wa Mulungu.” Aka ndi koyamba kutchulidwa kwa ufumu wa Mulungu womwe ulipo m'mipingo yapano...

Nepos anadzudzula kulakwa kwawo, kusonyeza kuti ufumu wa kumwamba si wophiphiritsa, koma ndi ufumu weniweni wakudza wa Ambuye wathu pa chiukitsiro ku moyo wosatha.

Kotero lingaliro la ufumu kubwera mu mkhalidwe wamakono wa zinthu linayambika ndipo linabweretsedwa mu sukulu ya Gnostic ya Allegorists ku Egypt, AD 200 mpaka 250, zaka zana limodzi mabishopu a ufumuwo asanawonekere kukhala okhala pampando wachifumu. ...

Clement anatenga lingaliro la ufumu wa Mulungu monga mkhalidwe wa chidziwitso chowona cha m'maganizo cha Mulungu. Origen anachiika kukhala tanthauzo lauzimu lobisika m'malemba osavuta kumva . (Ward, Henry Dana. Uthenga Wabwino wa Ufumu: Ufumu Osati wa Dziko Lino; Osati M'dziko lino; Koma Udzabwera M'dziko la Kumwamba, la Kuuka kwa Akufa ndi Kubwezeretsedwa kwa Zinthu Zonse. Lofalitsidwa ndi Claxton, Remsen & Haffelfinger , 1870, masamba 124-125)

Chotero, pamene kuli kwakuti Bishopu Nepos ankaphunzitsa uthenga wabwino wa Ufumu wa Mulungu, oyerekezerawo anayesa kupeza kamvedwe kake kabodza, kocheperako kamene kalikonse kameneka. Bishopu Apollinaris wa ku Hierapolis nayenso anayesa kulimbana ndi zolakwa za ophiphiritsa pafupifupi nthawi yomweyo. Amene alidi mu Mpingo wa Mulungu anayimira choonadi cha Ufumu weniweni wa Mulungu m'mbiri yonse.

Herbert W. Armstrong Anaphunzitsa Uthenga Wabwino wa Ufumu, Komanso

M'zaka za ^{m'ma} 1900, malemu Herbert W. Armstrong analemba kuti:

Chifukwa chakuti *anakana* uthenga wabwino wa Kristu . . . , dziko linafunika kuloŵerera m'malo mwa chinthu china. Anayenera kupanga *chonyenga!* Chifukwa chake tamva Ufumu wa Mulungu ukunenedwa ngati nthano chabe - malingaliro abwino m'mitima ya anthu - kuwatsitsa kukhala zenizeni, ZOSAVUTA! Ena anena molakwika kuti “MPINGO” ndi ufumu . . . Mneneri Danieli, amene anakhalako zaka 600 Kristu asanabwere, anadziŵa kuti ufumu wa Mulungu ndi ufumu weniweni—boma lolamulira.

enieni padziko lapansi . . .

Pano . . . ndi kulongosola kwa Mulungu pa chimene UFUMU WA MULUNGU ULI: “Ndipo m’masiku a mafumu awa...”-- apa akulankhula za zala khumi, gawo lina la chitsulo ndi gawo la dongo lophwanyika. Izi, mwa kugwirizanita ulosi ndi Danieli 7, ndi Chivumbulutso 13 ndi 17, zikunena za UNITED STATES OF EUROPE yatsopano yomwe tsopano ikupanga . . . pamaso panu! Lemba la Chivumbulutso 17:12 limafotokoza momveka bwino kuti kudzakhala mgwirizano wa MAFUMU 10 KAPENA MAUFUMU (Chiv. 17:8) adzaukitsa UFUMU wakale wa AROMA . . .

Kristu akadzabwera, adzabwera monga MFUMU ya mafumu, akulamulira dziko lonse lapansi (Chiv. 19:11-16); ndipo UFUMU WAKE— *UFUMU WA MULUNGU* —anatero Danieli, uli woti uwononge maufumu onse achidziko awa. Lemba la Chivumbulutso 11:15 limati: “Maufumu a dziko lapansi *asanduka ufumu wa* AMBUYE WATHU, NDI WA KRISTU WAKE: ndipo adzachita ufumu ku nthawi za nthawi”! Uwu ndi UFUMU WA MULUNGU. Ndi KUTHA kwa maboma apano - inde, ngakhale United States ndi mayiko aku Britain. Iwo ndiye adzakhala maufumu—MABOMA—a Ambuye YESU KHRISTU, ndiye MFUMU ya mafumu pa dziko lonse lapansi. Izi zikupanga KUCHEZA KWAMBIRI mfundo yakuti UFUMU WA MULUNGU ndi BOMA lenileni. Ngakhale monga Ufumu wa Akasidi unali UFUMU—ngakhale monga Ufumu wa Chiroma unali UFUMU—kotero UFUMU WA MULUNGU ndi boma. Ndikutenga UFUMU

WA MITUNDU ya dziko lapansi. Yesu Khristu ABADWA kuti akhale MFUMU—WOLAMULIRA! . . .

Yesu Khristu yemweyo amene anayenda pamwamba pa mapiri ndi zigwa za Dziko Loyera ndi misewu ya Yerusalemu zaka zoposa 1,900 zapitazo akubweranso. Iye anati adzabweranso. Atapachikidwa, Mulungu anamuukitsa kwa akufa pambuyo pa masiku atatu usana ndi usiku (Mat. 12:40; Mac. 2:32; 1 Akor. 15:3-4). Adakwera kumpando Wachifumu wa Mulungu. Likulu la Boma la Chilengedwe Chonse (Mac. 1:9-11; Aheb. 1:3; 8:1; 10:12; Chiv. 3:21).

Iye ndi “wolemekezeka” wa m’fanizolo, amene anapita ku Mpando wachifumu wa

“dziko lakutali” —kuti adzavekedwa ufumu monga Mfumu ya mafumu pa mafuko onse, ndi kubwerera ku dziko lapansi (Luka 19:12-27).

Kachiw̄irinsu, iye ali kumwamba kufikira “nthaŵi zakukonzanso zinthu zonse” (Machitidwe 3:19-21). *Kubwezeretsa* kumatanthauza kubwezeretsa ku chikhalidwe kapena chikhalidwe chakale. M’chochitikachi, kubwezeretsedwa kwa boma la Mulungu pa dziko lapansi, ndipo chotero, kubwezeretsedwa kwa mtendere wa dziko, ndi mikhalidwe yachimwemwe.

Zisokonezo za dziko zimene zikuchitika masiku ano, nkondo zochulukirachulukira ndiponso mikangano zidzafika pachimake m’ mavuto aakulu kwambiri moti Mulungu akanapanda kulowererapo, palibe munthu aliyense amene angapulumuke (Mat. 24:22). Pachimake pamene kucedwa kudzachititsa kuti zamoyo zonse ziphulitsidwe padziko lapansili, Yesu Khristu adzabweranso. Nthawi ino akubwera ngati Mulungu waumulungu. Akubwera mu mphamvu zonse ndi ulemerero wa Mlengi wolamulira chilengedwe chonse. (Mat. 24:30; 25:31) Akubwera monga “Mfumu ya mafumu, ndi Mbuye wa ambuye” (Chiv. 19:16), kudzakhazikitsa boma

lalikulu padziko lonse ndi kulumulira mitundu yonse “ndi ndodo yachitsulo.” (Chiv. 19:15; 12:5) . . .

Khristu Wosalandilidwa?

Koma kodi anthu adzafuula ndi chisangalalo, ndi kumulandira iye mwachisangalalo ndi chisangalalo—kodi ngakhale mipingo ya Chikristu chamwambo?

Sadzatero! Adzakhulupirira, chifukwa atumiki onyenga a Satana (2 Akor. 11:13-15) asokeretsa iwo, kuti iye ndi Wokana Kristu. Mipingo ndi mafuko adzakwiya pa kubwera kwake (Chiv. 11:15 ndi 11:18), ndipo ankhondo adzayesadi kumenyana naye kuti amuwononge (Chiv. 17:14)!

Amitundu adzakhala pankhondo yachimake ya nkhondo yachitatu yapadziko lonse ikudzayo, ndi malo omenyera nkhondo ku Yerusalemu (Zekariya 14:1-2) ndipo kenako Khristu adzabweranso. Mu mphamvu yauzimu “adzamenyana ndi amitundu” amene amamenyana naye (vesi 3). Iye adzawagonjetsa kotheratu (Chibvumbulutso 17:14)! “Tsiku limenelo mapazi ake adzaima pa phiri la Azitona,” mtunda waufupi kwambiri kum’maŵa kwa Yerusalemu (Zekariya 14:4). (Armstrong HW. The Mystery of the Ages, 1984)

Baibulo limanena kuti Yesu adzabweranso ndipo adzapambana, komabe ambiri adzamenyana naye (Chibvumbulutso 19:19). Ambiri adzanena (kutengera kusamvetsetsa maulosi a m’Baibulo, koma pang’ono chifukwa cha aneneri onyenga ndi amatsenga) kuti Yesu wobwererayo ndiye Wotsutsakhristu womaliza!

Zotsatirazi zikuchokera kwa Herbert Armstrong:

Chipembedzo choona—choonadi cha Mulungu chopatsidwa mphamvu ndi chikondi cha Mulungu choperekedwa ndi Mzimu Woyera...CHIMWEMWE CHOSACHITIKA podziwa Mulungu ndi Yesu Khristu—chodziwa CHOONADI—ndi kutentha kwa CHIKONDI chaumulungu cha Mulungu!...

Ziphunzitsa za Mpingo woona wa Mulungu ndi za “kukhala moyo ndi mawu onse” a m’Baibulo lopatulika...

Anthu adzatembenuka kuchoka ku njira ya “kupita” kupita ku njira ya “kupatsa,” njira ya Mulungu ya chikondi.

CHITUKULU CHATSOPANO chidzagwira dziko lapansi tsopano! (izi)

CHITHUNZI CHATSOPANO ndi Ufumu wa Mulungu. Kulengeza kuti chitukuko chatsopano chidzabwera ndi kukhazikika pa chikondi ndi mbali yaikulu ya uthenga woona wa ufumu umene Yesu ndi otsatira ake anaphunzitsa. Ichi ndi chinachake chimene ife mu Mpingo *Wopitiriza* wa Mulungu timalalikira.

Herbert Armstrong anazindikira kuti Yesu ankaphunzitsa kuti anthu, ngakhale pamene akuganiza kuti akufuna kumvera, amakana ‘njira yopatsa’ ya moyo, njira ya chikondi. Pafupifupi palibe amene akuoneka kuti akumvetsa bwino tanthauzo la zimene Yesu ankaphunzitsa.

Chipulumutso kudzera mwa Yesu ndi gawo la Uthenga Wabwino

Tsopano ena amene aŵerenga mpaka pano ayenera kuti akudabwa ponena za imfa ya Yesu ndi ntchito yake yopulumutsa anthu. Inde, imeneyo ndi mbali ya uthenga wabwino umene Chipangano Chatsopano ndi Herbert W. Armstrong onse analemba.

Chipangano Chatsopano chikuwonetsa kuti uthenga wabwino ukuphatikiza chipulumutso kudzera mwa Yesu:

¹⁶ Pakuti sindichita manyazi ndi Uthenga Wabwino wa Khristu, pakuti ndi mphamvu ya Mulungu yakupulumutsa munthu aliyense wokhulupirira, choyamba Myuda, ndiponso Mhelene (Aroma 1:16).

⁴ Choncho amene anabalalitsidwa anapita kulikonse ndi kukalalikira

mawu . ⁵ Filipino anatsikira ku mzinda wa Samariya nalalikira Khristu kwa iwo. ... ¹² Koma pamene anakhulupirira Filipino pamene anali kulalikira za Ufumu wa Mulungu ndi dzina la Yesu Khristu, amuna ndi akazi anabatizidwa. ... ²⁵ Chotero atachitira umboni ndi kulalikira mawu a Yehova, anabwerera ku Yerusalemu, kulalikira uthenga wabwino m'midzi yambiri ya Asamariya. ²⁶ Tsopano mngelo wa Ambuye analankhula ndi Filipino ... ⁴⁰ Filipino anapezeka ku Azoto . Ndipo popita adalalikira m'mizinda yonse kufikira anafika ku Kaisareya. (Machitidwe 8:4 , 5, 12, 25, 26, 40)

¹⁸ Iye adalalikira kwa iwo za Yesu ndi kuwuka kwa akufa. (Machitidwe 17:18)

³⁰ Pamenepo Paulo anakhala zaka ziwiri zathunthu m'nyumba yake yolipira, nalandira onse amene anadza kwa iye . **kulalikira Ufumu wa Mulungu, ndi kuphunzitsa za Ambuye Yesu Khristu** ndi kulimbika mtima konse, palibe woletsa. (Machitidwe 28:30-31)

Onani kuti kulalikira kunaphatikizapo Yesu NDI ufumu. Chomvetsa chisoni n'chakuti, kumvetsetsa bwino uthenga wabwino wa Ufumu wa Mulungu kumasoweka m'ziphunzitso za mipingo ya Agiriki ndi Aroma.

Kwenikweni, kuti atithandize kukhala mbali ya ufumu umenewo, Mulungu anakonda anthu kotero kuti anatumiza Yesu kudzatifera ife (Yohane 3:16-17) ndi kutipulumutsa ife ndi chisomo chake (Aefeso 2:8). Ndipo ichi ndi gawo la uthenga wabwino (Machitidwe 20:24).

Uthenga Wabwino wa Ufumu Ndi Zimene Dziko Lapansi Likusoweka, Koma...

Kugwirira ntchito mtendere (Mateyu 5:9) ndi kuchita zabwino ndi zolinga zabwino (onani Agalatiya 6:10). Komabe, atsogoleri ambiri a dziko, kuphatikizapo azipembedzo, amakhulupirira kuti kudzakhala mgwirizano wa anthu padziko lonse umene udzabweretse mtendere ndi chitukuko, osati Ufumu wa Mulungu. Ndipo pamene kuli kwakuti iwo adzakhala ndi zipambano zina zosakhalitsa, iwo sadzapambana

kokha, zoyesayesa zawo zina zaumunthu potsirizira pake zidzafikitsa pulaneti Lapansi ku nsonga yakuti likapangitsa moyo kukhala wosakhazikika ngati Yesu sanabwerere kudzakhazikitsa Ufumu Wake. Anthu kukonza dziko popanda Mulungu ndi uthenga wachabechabe ndi wonama (Masalimo 127:1).

Anthu ambiri padziko lapansi akuyesera kugwirizanitsa dongosolo la mayiko a ku Babulo laling'ono lachipembedzo kuti akhazikitse dongosolo latsopano la dziko m'zaka za zana la ²¹ . Izi ndi zomwe mpingo wa *Ecclesia Dei Continua* wadzudzula kuyambira pomwe unakhazikitsidwa ndipo ukukonzekera kupitiliza kudzudzula. Popeza Satana ananyengerera Hava kuti atembenuke uthenga wabwino zaka pafupifupi 6,000 zapitazo (Genesis 3), anthu ambiri amakhulupirira kuti amadziwa bwino kuposa Mulungu zomwe zidzawapangitse iwo kukhala abwino komanso dziko lapansi.

Malinga ndi Baibulo, padzatengera ophatikizana a mtsogoleri wankhondo ku Europe (wotchedwa Mfumu ya Kumpoto, yotchedwanso Chirombo cha Chivumbulutso 13:1-10) pamodzi ndi mtsogoleri wachipembedzo (wotchedwa mneneri wonyenga, wotchedwanso M'BADWO WA MPINGO WA FUPI). Wokana Kristu womaliza ndi Chilombo cha nyanga ziwiri cha Chivumbulutso 13: 11-17) kuchokera mumzinda wa mapiri asanu ndi awiri (Chivumbulutso 17: 9 ,18) kubweretsa 'Mbabulo' (Chivumbulutso 17 & 18) dongosolo la dziko. Ngakhale kuti anthu akufunika kubweranso kwa Khristu ndi kukhazikitsidwa kwa ufumu Wake, ambiri padziko lapansi sadzalabadira uthenga umenewu m'zaka za zana la 21 —adzapitirizabe kukhulupirira matembenezidwe osiyanasiyana a uthenga wonyenga wa Satana. Koma dziko lidzalandira umboni.

Kumbukirani kuti Yesu anaphunzitsa:

14 Ndipo uthenga uwu wabwino wa Ufumu udzalalikiidwa padziko lonse lapansi, ukhale mboni kwa anthu a mitundu yonse; ndipo pomwepo chidzafika chimaliziro. (Mateyu 24:14)

Zindikirani kuti uthenga wabwino wa Ufumu udzafika padziko lonse lapansi ngati umboni, ndipo mapeto adzafika.

Pali zifukwa zingapo za izi.

Imodzi ndi yakuti Mulungu akufuna kuti dziko lapansi limve uthenga woona Chisautso Chachikulu chisanayambe (chomwe chikusonyezedwa pa Mateyu 24:21). Choncho, uthenga wabwino ndi umboni ndi chenjezo (onani Ezekieli 3; Amosi 3:7). Zidzabweretsa kutembenuka kwa Amitundu ambiri Yesu asanabwerenso (Aroma 11:25) ndi kutembenuka kokwanira kwa omwe sanali Amitundu (Aroma 9:27) Yesu asanabwerenso.

Chinanso n'chakuti mfundo yaikulu ya uthengawo idzakhala yosiyana ndi maganizo a Chilombo chokwera, Mfumu ya mphamvu ya Kumpoto, pamodzi ndi Mneneri Wonyenga, Wotsutsakhristu womaliza. Iwo adzalonjeza mtendere kupyolera mu zoyesayesa zaumunthu, koma zidzatsogolera ku mapeto (Mateyu 24:14) ndi chiwonongeko (cf. 1 Atesalonika 5:3).

Chifukwa cha zizindikiro ndi zozizwa zabodza zogwirizana nawo (2 Atesalonika 2:9), ambiri padziko lapansi adzasankha kukhulupirira bodza (2 Atesalonika 2:9-12) m'malo mwa uthenga wabwino. Chifukwa cha kutsutsidwa kosayenera kwa Ufumu wa Mulungu wa zaka chikwi kochitidwa ndi Aroma Katolika, Eastern Orthodox, Lutheran, ndi ena, ambiri adzanena molakwa kuti uthenga wa Uthenga Wabwino wa Zakachikwi wa Ufumu wa Mulungu ndiwo uthenga wonyenga wogwirizana ndi Wokana Kristu.

Akristu okhulupirika a ku Filadelfeya (Chivumbulutso 3:7-13) adzakhala akulengeza uthenga wabwino wa zaka 1,000 wa ufumuwo limodzinso ndi kuuza dziko zimene atsogoleri ena a dziko (kuphatikizapo Chirombo ndi Mneneri Wonyenga) adzachitira.

Adzathandizira kuwuzza dziko lonse lapansi uthenga wakuti Chirombo, Mfumu ya mphamvu ya Kumpoto, pamodzi ndi Mneneri Wonyenga, Wotsutsakhristu womaliza, adzawononga (pamodzi ndi ena ogwirizana nawo) USA ndi Anglo-nations aku United Kingdom. ,

Canada, Australia, ndi New Zealand (Danieli 11:39) ndi kuti posakhaliisa adzawononga chitaganya cha Chiarabu/Chisilamu (Danieli 11:40-43), chimagwira ntchito ngati zida za ziwanda (Chivumbulutso 16:13-14) ndipo potsirizira pake adzamenyana ndi Yesu Khristu pakubwera kwake (Chibvumbulutso 16:14; 19:19-20). Anthu okhulupirika a ku Filadelfeya (Chivumbulutso 3:7-13) adzakhala akulengeza kuti ufumu wa zaka 1,000 ukubwera posachedwapa. Izi mwina zingapangitse kuti anthu azifalitsa nkhani zambiri ndikuthandizira kukwaniritsidwa kwa Mateyu 24:14. Ife mu mpingo wa *Ecclesia Dei Continua* tikukonza zolembedwa (mu zilankhulo zingapo), kuwonjezera pa mawebusayiti, ndikutenga njira zina zokonzekera 'ntchito yaifupi' (onani Aroma 9:28) yomwe idzatsogolera kutsimikiza kwa Mulungu kuti Mateyu 24 : 14 yaperekedwa mokwanira monga umboni wa mapeto akudzawo.

'Uthenga wabodza' wolengeza atsogoleri a dziko (mwinamwake mtundu wina 'watsopano' wa atsogoleri apamwamba a ku Ulaya pamodzi ndi papa wololera amene *anganene kuti* ndi chipembedzo cha Katolika) sadzakonda zimenezo—sadzafuna kuti dziko lapansi liphunzire zimene iwo adzachite. kuchita (ndipo mwina sangakhulupirire iwo okha poyamba, cf. Yesaya 10:5-7). Iwo ndi/kapena owatsatira nawonso adzaphunzitsa zabodza kuti anthu okhulupirika a ku Filadelfeya adzakhala akutsatira chiphunzitso chonyanyira (millenarianism) cha wokana Kristu amene akubwera. Chilango chilichonse chimene iwo ndi/kapena otsatira awo apanga kwa okhulupirika a ku Filadelfeya ndi Mpingo *Wopitiriza* wa Mulungu chidzayambitsa chizunzo (Danieli 11:29-35; Chivumbulutso 12:13-15). Izi zidzatsogoleranso ku mapeto—chiyambi cha Chisautso Chachikulu (Mateyu 24:21; Danieli 11:39 ; yerekezerani ndi Mateyu 24:14-15; Danieli 11:31) komanso nthawi ya chitetezo kwa Filadelfeya wokhulupirikayo. Akhristu (Chivumbulutso 3:10; 12:14-16).

Chirombo ndi Mneneri Wonyenga adzayesa mphamvu, zachinyengo zachuma, zizindikiro, zozizwa zabodza, kupha anthu, ndi zovuta zina (Chibvumbulutso 13:10-17; 16:14; Danieli 7:25; 2 Atesalonika 2:9-10) kuti akhale ndi ulamuliro. . Akhristu adzafunsa kuti:

¹⁰ “Kufikira liti, Yehova, woyera ndi woona, kufikira mudzaweruzwa ndi kubwezera chilango mwazi wathu pa iwo akukhala padziko? (Chibvumbulutso 6:10)

Kwa zaka zambiri, anthu a Mulungu akhala akudzifunsa kuti: “Kodi Yesu adzabwera kwa nthawi yaitali bwanji?

Ngakhale kuti sitidziwa tsiku kapena ola, tikuyembekezera kuti Yesu adzabweranso (ndipo Ufumu wa Mulungu wa zaka chikwi udzakhazikitsidwe) m’zaka za zana la 21 ^{kutengera} malemba ambiri (monga Mateyu 24:4-34; Salmo 90:4; Hoseya 6; 2; Luka 21:7-36; Ahebri 1:1-2; 4:4, 11; 2

Ngati Yesu salowererapo, dziko lidzakhala litawononga zamoyo zonse:

²¹ Pakuti pamenepo padzakhala masautso akulu, monga sipadakhale otero kuyambira chiyambi cha dziko kufikira tsopano, inde, ndipo sipadzakhalanso. ²² Ndipo akadapanda kufupikitsidwa masikuwo, sakadapulumuka munthu aliyense; koma chifukwa cha osankhidwawo masikuwo adzafupikitsidwa. (Mateyu 24:21-22)

²⁹ Pomwepo pambuyo pa chisautso cha masiku amenewo, dzuŵa lidzadetsedwa, ndi mwezi sudzapereka kuwala kwake; nyenyezi zidzagwa kuchokera kumwamba, ndi mphamvu zakumwamba zidzagwedezeka. ³⁰ Kenako chizindikiro cha Mwana wa Munthu chidzaonekera kumwamba, ndipo mafuko onse a padziko lapansi adzadziguguda pachifuwa, ndipo adzaona Mwana wa munthu akubwera pamitambo yakumwamba ndi mphamvu ndi ulemerero waukulu. ³¹ Ndipo Iye adzatumiza angelo ake ndi kulira kwakukulu kwa lipenga, nadzasonkhanitsa osankhidwa ake ku mphepo zinayi, kuyambira malekezere a thambo kufikira malekezere ena. (Mateyu 24:29-31)

Ufumu wa Mulungu ndi umene dziko likufunikira.

Akazembe a Ufumu

Kodi udindo wanu ndi wotani mu Ufumu?

Pakali pano, ngati ndinu Mkhristu weniweni, muyenera kukhala kazembe wake. Taonani zimene mtumwi Paulo analemba:

²⁰ Tsopano ndife akazembe + m'malo mwa Khristu, + ngati kuti Mulungu akuchonderera kudzera mwa ife. (2 Akorinto 5:20)

¹⁴ Chifukwa chake imani, mutadzimangira m'chuuno mwanu ndi chowonadi, mutabvala chapachifuwa cha chilungamo, ¹⁵ ndipo mutabvala mapazi anu ndi makonzedwe a Uthenga Wabwino wa mtendere; ¹⁶ koposa zonse, kutenga chishango cha chikhulupiriro, chimene mudzakhoza kuzimitsa nacho mivi yonse yoyaka moto ya woyipayo. ¹⁷ Ndipo tetanganinso chisoti cha chipulumutso, ndi lupanga la Mzimu, ndilo mawu a Mulungu; ¹⁸ Mupemphere nthawi zonse ndi pemphero lonse ndi pembedzero mwa Mzimu, kukhala maso kuti muchite izi ndi chipiriro chonse ndi kupembedzera oyera mtima ^{onse} . chinsinsi cha Uthenga Wabwino, ²⁰ umene ndiri kazembe wa m'maunyolo; kuti m'menemo ndilankhule molimbika mtima, monga ndiyenera kuyankhula. (Aefeso 6:14-20)

Kodi kazembe ndi chiyani? *Merriam-Webster* ali ndi tanthauzo ili:

1 : nthumwi ya boma; *makamaka* : nthumwi yaukazembe waudindo wapamwamba kwambiri wovomerezeka ku boma lakunja kapena woyimilira ngati woimira boma lake kapena wolamulira wake kapena wosankhidwa kuti akagwire ntchito yapadera komanso yosakhalitsa

2 a : nthumwi yovomerezeka kapena mesenjala

Ngati ndinu Mkhristu weniweni, ndinu nthumwi ya Khristu! Taonani zimene mtumwi Petro analemba:

⁹ Koma inu ndinu mbadwa yosankhika, ansembe achifumu, mtundu woyera mtima, anthu ake apadera, kuti mulalikire za ulemerero wa Iye amene adakuitanani mutuluke mumdima,

kulowa mu kuunika kwake kodabwitsa; ¹⁰ amene kale sanali anthu, koma tsopano ndinu anthu a Mulungu, amene sanalandire chifundo, koma tsopano mwachitiridwa chifundo. (Welengani 1 Petulo 2:9-10.)

Monga Akristu, tiyenera kukhala mbali ya mtundu woyera.

Ndi mtundu uti umene tsopano uli woyera?

Chabwino, ndithudi si maufumu a dziko lino—koma potsirizira pake iwo adzakhala mbali ya Ufumu wa Kristu (Chivumbulutso 11:15). Ndi mtundu wa Mulungu, Ufumu wake umene uli woyera.

Monga akazembe, kaŵirikaŵiri sitichita nawo ndale zachindunji za mitundu ya dzikoli. Koma tiyenera kukhala m'njira ya Mulungu tsopano (onaninso buku laulere lomwe likupezeka pa www.ccog.org lotchedwa: *Akristu: Kazembe wa Ufumu wa Mulungu, malangizo a m'Baibulo okhudza kukhala Mkristu*). Pochita zimenezi, timaphunzira bwino chifukwa chake njira za Mulungu zili zabwino kwambiri, kuti mu ufumu wake tikhale mafumu ndi ansembe ndi kulamulira ndi Khristu padziko lapansi:

⁵ Kwa Iye amene anatikonda ndi kutisambitsa ku machimo athu ndi magazi ake, ⁶ ndipo anatipanga kukhala mafumu ndi ansembe kwa Mulungu ndi Atate wake, kwa Iye kukhale ulemerero ndi mphamvu mpaka muyaya. Amene. (Chibvumbulutso 1:5-6)

¹⁰ Ndipo mwatiyesa ife mafumu ndi ansembe a Mulungu wathu; Ndipo tidzalamulira padziko lapansi. (Chibvumbulutso 5:10)

Mbali ina yamtsogolo ya zimenezo idzakhala kuphunzitsa anthu amene ali ndi moyo panthaŵiyo kuyenda m'njira za Mulungu:

¹⁹ Pakuti anthu adzakhala mu Ziyoni ku Yerusalemu; Simudzaliranso . Iye adzakukomerani mtima ndithu pakumva kulira kwanu; Akamva adzakuyankhani. ²⁰ Ndipo angakhale

Yehova adzakupatsa mkate wa nsautso, ndi madzi a nsautso, koma aphunzitsi ako sadzagwedezekanso pakona, koma maso ako adzaona aphunzitsi ako. ²¹ Makutu ako adzamva mawu kumbuyo kwako akuti, “Njira ndi iyi, yendani inu m’menemo,” potembenukira kudzanja lamanja , potembenukira kulamanzere. (Wélengani Yesaya 30:19-21.)

Ngakhale kuti uwo uli ulosi wa ufumu wa zaka chikwi, mu m’badwo uno Akhristu ayenera kukhala okonzeka kuphunzitsa:

¹² ...pamenepo muyenera kukhala aphunzitsi (Ahebri 5:12).

¹⁵ Koma yeretsani Ambuye Mulungu m’mitima yanu: ndipo khalani okonzeka nthawi zonse kuyankha yense wakukufunsani chifukwa cha chiyembekezo chiri mwa inu, ndi chifatso ndi mantha (1 Petro 3:15 , NW).

Baibulo limasonyeza kuti ambiri mwa Akhristu okhulupirika, chisautso chachikulu chisanayambe, adzalangiza ambiri:

³³ Ndipo iwo mwa anthu ozindikira adzaphunzitsa ambiri (Danieli 11:33)

Choncho, kuphunzira, kukula m’chisomo ndi chidziwitso (2 Petro 3:18), ndi chinthu chimene tiyenera kuchita panopa. Mbali ina ya udindo wanu mu Ufumu wa Mulungu ndi kukhala wokhoza kuphunzitsa. Ndipo kwa Akhristu okhulupirika kwambiri a ku Filadelfeya (Chibvumbulutso 3:7-13) Akristu, izi zidzaphatikizaponso kuthandizira umboni wofunika wa uthenga wabwino usanayambe ufumu wa zaka chikwi (cf. Mateyu 24:14).

Ufumu wa Mulungu ukadzakhazikitsidwa, anthu a Mulungu adzagwiritsidwa ntchito pokonzanso dzikoli:

¹² Iwo a mwa inu adzamanga mabwinja akale ; Mudzautsa maziko a mibadwo yambiri; + Ndipo iwe udzatchedwa Wokonza Pogumuka, Wokonzano misewu ya kukhalamo. (Wélengani Yesaya 58:12.)

Chotero, anthu a Mulungu amene anakhala m'njira ya Mulungu m'nyengo ino adzapangitsa kukhala kosavuta kwa anthu kukhala m'mizinda (ndi kwina kulikonse) m'nthaŵi ya kubwezeretsedwa imeneyi. Dziko lidzakhaladi malo abwinopo. Tiyenera kukhala akazembe a Khristu tsopano, kuti tithenso kutumikira mu Ufumu wake.

Uthenga Wabwino Wooni ndi Wosintha

Yesu anati: “Ngati mukhala m'mawu anga , muli akuphunzira anga ndithu. ³² Mudzazindikira chowonadi, ndipo chowonadi chidzakumasulani” (Yohane 8:31-32). Kudziwa zooni zake za uthenga wabwino wa Ufumu wa Mulungu kumatithandiza kuti tisakodwe mumsampha wa ziyembekezo zabodza za dzikoli. Tikhoza kuchirikiza molimba mtima dongosolo lomwe limagwira ntchito—dongosolo la Mulungu! Satana wapusitsa dziko lonse lapansi (Chibvumbulutso 12:9) ndipo Ufumu wa Mulungu ndiwo yankho lenileni. Tiyenera kuyimilira ndi kulimbikitsa choonadi (onani Yohane 18:37).

Uthenga Wabwino ndi wochuluka kuposa za chipulumutso cha munthu. Uthenga wabwino wa Ufumu wa Mulungu uyenera kusintha munthu mu nthawi ino:

² Ndipo musafanizidwe ndi makhalidwe a pansu pano, koma mukhale osandulika, mwa kukonzanso kwa mtima wanu, kuti muzindikire chimene chili chifuno cha Mulungu, chabwino, ndi chokondweretsa, ndi changwiro. (Aroma 12:2)

Akristu oona amasandulika kutumikira Mulungu ndi ena:

²² Akapolo inu, mverani m'zonse ambuye anu monga mwa thupi, si ndi kutumikira pamaso , monga okondweretsa anthu, koma ndi kuona mtima, ndi kuopa Mulungu. ²³ Ndipo chiri chonse mukachichita, chitani ndi mtima wonse, monga kwa Ambuye, osati kwa anthu; ²⁴ podziwa kuti mudzalandira kwa Ambuye mphotho ya cholowa; pakuti mutumikira Ambuye Kristu. (Akolose 3:22-24)

²⁸ Chifukwa chake, popeza tikulandira ufumu wosagwedezeka, tiyeni tikhale nacho chisomo, chimene titumikire nacho Mulungu movomerezeka, ndi ulemu ndi mantha. (Ahebri 12:28)

Akristu oona amakhala osiyana ndi dziko. Timavomereza miyezo ya Mulungu kuposa ya dziko ya chabwino ndi choipa. Olungama amakhala moyo mwa chikhulupiriro (Ahebri 10:38), monga zimatengera chikhulupiriro kukhala mnjira ya Mulungu mu m'badwo uno. Akristu analingaliridwa kukhala osiyana kwambiri ndi dziko limene anali kukhalamo, kotero kuti mkhalidwe wawo wa moyo unatchedwa “Njira” m’Chipangano Chatsopano (Machitidwe 9:2; 19:9; 24:14 , 22). Dziko lapansi likukhala mwadyera, pansu pa ulamuliro wa Satana, m’njira imene imatchedwa “njira ya Kaini” (Yuda 11).

Uthenga Wabwino wa Ufumu wa Mulungu ndi uthenga wa chilungamo, chimwemwe ndi mtendere (Aroma 14:17). Mau aulosi, omveka bwino, ndi otonthoza (onani 1 Akorinto 14:3; 1 Atesalonika 4:18), makamaka pamene tikuona dziko likuphwanyika (cf. Luka 21:8-36). Njira yamoyo yachikhristu yowona imatsogolera ku kulemera kwauzimu ndi madalitso akuthupi (Marko 10: 29-30). Ichi ndi chimodzi mwa zifukwa zimene anthu amene amakhalamo amazindikira kuti dziko likufunika Ufumu wa Mulungu. Akhristu ndi akazembe a Ufumu wa Mulungu.

Akhristu amaika chiyembekezo chathu pa zauzimu, osati zakuthupi, ngakhale tikukhala m’dziko lakuthupi (Aroma 8:5-8). Tili ndi “chiyembekezo cha Uthenga Wabwino” (Akolose 1:23). Ichi n’chinthu chimene Akristu oyambirira anadziwa kuti ambiri amene amati ndi Yesu lerolino samachimvetsetsa.

6. Pakati pa munthu ndi syulungu ukhala wokonzedwanso kapena kuti umayambanso mwa...

Mipingo ya Agiriki ndi Aroma imakhulupirira kuti imaphunzitsa zinthu zokhudza Ufumu wa Mulungu, koma zimawavuta kumvetsa kuti Ufumuwo ndi chiyani. **Mwachitsanzo**, *The Catholic Encyclopedia* imaphunzitsa izi ponena za ufumuwo:

Khristu... M'gawo lililonse la chiphunzitso Chake cha kudza kwa ufumu uwu, mbali zake zosiyanasiyana, tanthauzo lake lenileni, njira imene uyenera kulandirira, zimapanga maziko a nkhani Zake, kotero kuti nkhani yake imatchedwa "Uthenga Wabwino. za ufumu"...anayamba kulankhula za Mpingo kuti "ufumu wa Mulungu"; cf. Akolose, 1, 13; I Atesalonika., ii, 12; Apoc., I, 6, 9; v, 10, ndi zina zotero....zikutanthauza kuti mpingo monga dongosolo laumulungu... (Papa H. Ufumu wa Mulungu. *The Catholic Encyclopedia*, Volume VIII. 1910).

Ngakhale kuti za pamwambazi zinasonya ku “Akol., I, 13; I Atesalonika., ii, 12; Apoc., I, 6, 9; v, 10,” ngati mungayang’ane, mudzapeza kuti palibe ndime imodzi imene imanena kalikonse ponena **za Mpingo** kukhala Ufumu wa Mulungu. Iwo amaphunzitsa okhulupirira kuti adzakhala mbali ya Ufumu wa Mulungu kapena kuti ndi ufumu wa Yesu. Baibulo limachenjeza kuti ambiri adzasintha uthenga wabwino kapena kutembenukira kwa wina, wosaona (Agalatiya 1:3-9). N’zomvetsa chisoni kuti anthu osiyanasiyana achita zimenezi.

Yesu anaphunzitsa kuti: “Ine ndine njira, choonadi ndi moyo. Palibe amene amafika kwa Atate osadzera mwa Ine ” (Yohane 14:6). Petro anaphunzitsa kuti: “Ndipo palibe chipulumutso mwa wina aliyense, pakuti palibe dzina lina pansu pa thambo la kumwamba, lopatsidwa mwa anthu, limene tiyenera kupulumutsidwa nalo.”—Machitidwe 4:12. Petro anauza Ayuda onse ayenera kukhala ndi chikhulupiriro kuti alape ndi kulandira Yesu kuti apulumutsidwe (Machitidwe 2:38).

Mosiyana ndi izi, Papa Francisco waphunzitsa kuti anthu osakhulupirira Mulungu, popanda Yesu, akhoza kupulumutsidwa ndi ntchito zabwino! Amaphunzitsanso kuti Ayuda akhoza kupulumutsidwa popanda kulandira Yesu! Kuonjezera apo, iye ndi Agiriki ndi Aroma amaonanso kuti mawu osakhala a m’Baibulo a ‘Mariya’ ndi chinsinsi cha uthenga wabwino komanso chinsinsi cha mgwirizano wa matchalitchi ndi zikhulupiriro. Mwachisoni, iwo ndi ena samamvetsetsa kufunika kwa Yesu NDI Uthenga Wabwino woona wa Ufumu wa Mulungu. Ambiri akulimbikitsa nkhani zabodza.

Ambiri amafuna kuyenda mwa zooneka ndi maso ndi kukhulupirira dziko. Chipangano Chatsopano chimaphunzitsa kuti Akhristu ayenera kuyang’ana pamwamba:

² Ikani maganizo anu pa zinthu zakumwamba, osati pa zinthu zapadziko. (Akolose 3:2)

⁷ Pakuti timayenda mwa chikhulupiriro, osati mwa zooneka ndi maso. (2 Akorinto 5:7)

Komabe, Papa Pius XI kwenikweni anaphunzitsa kuyenda mwa kuona tchalitchi chake:

Mpingo wa Katolika ndi ufumu wa Khristu padziko lapansi. (Pius's encyclical *Quas Zoyamba*).

Webusaiti ya *CatholicBible101* imati, “ Ufumu wa Mulungu unakhazikitsidwa padziko lapansi ndi Yesu Khristu m’chaka cha 33 AD, mu mawonekedwe a Tchalitchi chake, chotsogoleredwa ndi Petro... Komabe Ufumu wa Zakachikwi wa Mulungu suli pano kapenanso si Mpingo wa Roma, koma udzakhala padziko lapansi. Ngakhale kuti Mpingo woona wa Mulungu uli ndi “makiyi a Ufumu” (Mateyu 16:19), amene amati mpingo ndi ufumu “achotsa makiyi a chidziwitso” (Luka 11:52).

Tchalitchi cha Roma chimaphunzitsa mwamphamvu motsutsana ndi Ufumu wa Mulungu wa zaka chikwi umene ukubwera posachedwa padziko lapansi kotero kuti kwenikweni ndicho “chiphunzitso cha Wokana Kristu” chokha cholembodwa mu *Katekisimu wovomerezeka wa Tchalitchi cha Katolika* :

676 Chinyengo cha Wokana Kristu chimayamba kale kuonekera padziko lapansi nthawi zonse zomwe zimanenedwa kuti zizindikire m’mbiri kuti chiyembekezo chaumesiya chomwe chitha kukwaniritsidwa kupitilira mbiri yakale kudzera mu chiweruzo cha eschatological. Tchalitchi chakana ngakhale mitundu yosinthidwa ya bodza la ufumuwo kuti ubwere pansu pa dzina la millenarianism... (Katekisimu wa Tchalitchi cha Katolika. Wolemba Imprimatur + Joseph Cardinal Ratzinger. Doubleday, NY 1995, p. 194)

N’zomvetsa chisoni kuti amene amavomereza zimenezi adzakhala ndi mavuto aakulu polengeza uthenga wabwino wa Ufumu wa Mulungu pamapeto pake. Ena atenga

7:25 ; 11:30-36) Koma mungaganize kuti onse amene amati Yesu ndi Ambuye sadzakhala mu ufumuwo? Ayi, sadzakhhalako. Taonani zimene Yesu ananena:

²¹ “Si yense wakunena kwa Ine , Ambuye, Ambuye, adzalowa mu Ufumu wa Kumwamba, koma wakuchitayo chifuniro cha Atate wanga wa Kumwamba. ²² Ambiri adzati kwa Ine tsiku limenelo, ‘Ambuye, Ambuye, kodi sitinanenera mawu m’dzina lanu, kutulutsa ziwanda m’dzina lanu, ndi kuchita zodabwitsa zambiri m’dzina lanu? ²³ Ndipo pamenepo ndidzawauza kuti, Sindinakudziwani inu nthawi zonse; chokani kwa Ine , inu akuchita kusayeruzika! (Mateyu 7:21-23)

Mtumwi Paulo ananena kuti “chinsinsi cha kusayeruzika” chinali “kugwira ntchito kale” (2 Atesalonika 2:7) m’nthawi yake. Kusayeruzika kumeneku n’kogwirizananso ndi chinthu chimene Baibulo limachenjeza m’masiku otsiriza chimene chimatchedwa “Chinsinsi, Babulo Wamkulu” (Chivumbulutso 17:3-5)

“Chinsinsi cha kusayeruzika” chikukhudzana ndi odzitcha akhristu amene amakhulupirira kuti safunikira kusunga lamulo la Malamulo Khumi a Mulungu, ndi zina zotero ndipo/kapena pali zosiyana zambiri zovomerezeka kwa izo ndipo/kapena pali njira zolandirika za kulapa kuswa lamulo la Mulungu. lamulo, chotero pamene akuganiza kuti ali ndi mpangidwe wa chilamulo cha Mulungu, iwo sakusunga mpangidwe wa Chikristu umene Yesu kapena atumwi Ake angazindikire kukhala wololeka.

Agiriki ndi Aroma ali ngati Afarisi amene anaswa malamulo a Mulungu, koma ananena kuti miyambo yawo inapangitsa zimenezi kukhala zovomerezeka—Yesu anatsutsa kachitidwe kameneko (Mateyu 15:3-9)! Yesaya anachenjezanso kuti anthu odzinenera kukhala a Mulungu adzapandukira chilamulo chake (Yesaya 30:9). Kupanduka kosayeruzika uku ndi chinthu chomwe ife, mwachisoni, tikuchiwona ichi mpaka lero.

“Chinsinsi” china chikuwoneka kukhala chakuti Tchalitchi cha Roma chikuwoneka kuti chikukhulupirira kuti zolinga zake zankhondo ndi zipembedzo zophatikizana zidzatsogolera ku mtendere ndi mtundu wosagwirizana ndi Baibulo wa Ufumu wa Mulungu padziko lapansi. Lemba limachenjeza za mgwirizano wa matchalitchi umene ukubwera umene umaphunzitsa kuti, kwa zaka zingapo, udzakhala wopambana

(onani: *The New Jerusalem Bible* , Baibulo lovomerezedwa ndi Akatolika, lasonyezedwa):

⁴ Iwo anagwada pamaso pa chinjokacho chifukwa chinapatsa chilombocho ulamuliro wake. ndipo anagwada pamaso pa chilombocho, ndi kunena kuti, Ndani angafanane ndi chilombocho? Ndani angathe kulimbana nawo?' ⁵ Chilombocho chinaloledwa kulankhula zodzitamandira + zake ndi mwano wake, + n'kukhala chochitapo kanthu kwa miyezi makumi anayi ndi iwiri. ⁶ Ndipo chinalankhula zonyoza Mulungu, dzina lake, chihema chake chakumwamba, ndi onse okhala mmenemo. ⁷ Chidaloledwa kuchita nkondo ndi oyera mtima ndi kuwagonjetsa, ndipo chinapatsidwa mphamvu pa fuko lililonse, anthu, manenedwe, ndi mtundu; ⁸ Ndipo anthu onse a m'dziko lapansi adzachilambira, ndiko kuti, yense amene dzina lake silinalembedwa m' buku la moyo la Mwanawankhosa kuyambira makhazikidwe a dziko lapansi. ⁹ Aliyense wokhoza kumva amve: ¹⁰ Oyenera ukapolo kupita ku ukapolo; amene ayenera kufa ndi lupanga ku imfa ndi lupanga. Ichi ndi chifukwa chake oyera mtima ayenera kukhala ndi chipiriro ndi chikhulupiriro. (Chibvumbulutso 13:4-10 , NJB)

Baibulo limachenjeza za mgwirizano wa Babulo wa nthawi yotsiriza:

¹ M'modzi wa angelo asanu ndi awiri akukhala ndi mbale zisanu ndi ziwiri anadza kudzalankhula nane, nati, Idza kuno, ndipo ndidzakusonyeza kulanga kwa hule wamkulu, wokhala pa mpando wachifumu m'mpheapete mwa madzi ambiri, ² amene mafumu onse a dziko lapansi adzakhala naye. achita chigololo, naledzeretsa anthu onse a m'dziko ndi vinyo wa chigololo chake. ³ Ananditengera kuchipululu mumzimu, ndipo kumeneko ndinaona mkazi atakwera chilombo chofiiritsa, chokhala ndi mitu 7 ndi nyanga 10, ndipoponsepo panali zilembo zamwano. ⁴ Mkaziyo anali atavala chibakuwa ndi chofiira, + wonyezimira ndi golidi, miyala yamtengo wapatali + ndi ngale, + ndipo anali ndi chikho cha vinyo chagolide chodzaza ndi zonyansa zonyansa za uhule wake. ⁵ **pamphumi pake panalembedwa dzina lachinsinsi: 'Babulo Wamkulu,**

mayi wa mahule onse ndi zonyansa zonse za padziko lapansi . ⁶ Ndidawona kuti adaledzera, adaledzera ndi magazi a oyera mtima, ndi magazi a ofera a Yesu; ndipo pamene ndinamuwona iye, ine ndinali wosamvetsetseka. (Chivumbulutso 17:1-6 , NJB)

⁹ ‘Izi zimafuna kuchenjera. Mitu **isanu ndi iwiri ija ndi mapiri asanu ndi awiri** amene adakhalapo mkaziyo . . . ¹⁸ Mkazi amene unamuona ndiye **mzinda waukulu** umene uli ndi ulamuliro pa olamulira onse a padziko lapansi. (Chivumbulutso 17:9 , 18 , NJB)

¹ Zitatha izi ndidawona m'ngelo wina alikutsika Kumwamba ndi ulamuliro wawukulu wopatsidwa kwa iye; dziko lapansi linawala ndi ulemerero wake. ² Iye anafuula mokweza mawu kuti, ‘Wagwa, **Babulo Wamkulu** wagwa, ndipo wakhala mokhalamo ziwanda, + ndi mokhalamo mizimu yonyansa iliyonse, + mbalame zonyansa ndi zonyansa. + ³ Mitundu yonse ya anthu yamwa kwambiri vinyo wa dama lake; mafumu onse a dziko lapansi achita naye chigololo, ndi wamalonda yense analemera ndi makhalidwe ake. ⁴ Mawu ena adalankhula kuchokera kumwamba; Ndinamva akunena kuti, ‘ **Tulukani, anthu anga, chokani kwa iye, kuti musagwirizane ndi zolakwa zake ndi miliri yofanana nayo** . ⁵ Machimo ake afikira kumwamba, ndipo Mulungu amakumbukira zolakwa zake; ⁶ Ayenera kulipidwa kuwirikiza kawiri ndalama zimene analamula. Ayenera kukhala ndi kapu yamphamvu kuwirikiza kawiri ya kusakaniza kwake. ⁷ Chilichonse cha kudzitamandira kwake ndi maphwando ake onse ayenera kukhala ofanana ndi mazunzo kapena zowawa. Ndakhala ngati mfumukazi, akuganiza; Sindine wamasiye ndipo sindidzadziwa imfa. ⁸ Pakuti, m’tsiku limodzi, miliri idzangwera iye: nthenda, maliro, ndi njala; Adzatenthedwa ndi moto. Yehova Mulungu amene anamutsutsa ndi wamphamvu. ⁹ ‘Padzakhala kulira ndi kulira chifukwa cha mafumu a dziko lapansi amene achita naye uhule ndi kuchita naye mapwando. Iwo amaona utsi pamene ukuyaka, (Chivumbulutso 18:1-9 , NJB)

Mu Zekariya, Baibulo limachenjeza za Babulo amene akubwera ndipo limasonyeza kuti umodzi woyenerera sudzachitika mpaka Yesu atabweranso :

¹⁰ Yang'anirani! Chenjerani! Thawani kudziko la kumpoto," watero Yehova, "pakuti ndinakubalalitsani ku mphepo zinayi zakumwamba," + watero Yehova. ¹¹ Yang'anirani! + Upulumuke, **iwe Ziyoni, + khala tsopano ndi mwana wamkazi wa Babulo!**

¹² Pakuti Yehova wa makamu wanena izi, kuyambira pamene ulemerero walamula

Ine Yehova , ponena za amitundu amene anakulandani inu, Iye amene akhudza inu akhudza mwana wa diso langa; + ¹³ Tsopano, taonani, ndigwedeza dzanja langa pa iwo, + ndipo iwo adzafunkhidwa ndi anthu amene anawasandutsa akapolo. + Pamenepo udzadziwa kuti Yehova wa makamu wandituma! ¹⁴ Imba, kondwera, mwana wamkazi wa Ziyoni, pakuti tsopano ndabwera kudzakhala pakati pako," watero Yehova. ¹⁵ Patsiku limenelo, mitundu yambiri ya anthu idzatembenukira kwa Yehova. Inde, adzakhala anthu ake, ndipo adzakhala pakati panu. + Pamenepo udzadziwa kuti Yehova wa makamu wandituma kwa inu! ¹⁶ Yehova adzatenga Yuda kukhala cholowa chake, gawo lake m'Dziko Lopatulika, nadzasankhanso Yerusalemu. (Zekariya 2:10-16 , NJB; onani m'matembenezidwe a KJV /NKJV mavesiwo alembedwa monga Zekariya 2:6-12)

Magulu a matchalitchi ndi ophatikiza zipembedzo amene United Nations, Vatican, Apulotesitanti ambiri, ndi atsogoleri a Eastern Orthodox akulimbikitsa amatsutsidwa momveka bwino ndi Baibulo ndipo sayenera kulimbikitsidwa. Yesu anachenjeza za anthu amene *amati* amatsatira Iye amene "adzasocheretsa anthu ambiri" (Mateyu 24:4-5). Zipembedzo zambiri zimagwirizana ndi "wokwera pa kavalo woyera" wa Chivumbulutso 6:1-2 (yemwe SALI Yesu) ndi hule la Chivumbulutso 17.

Monga Zekariya, Mtumwi Paulo anaphunzitsanso kuti umodzi weniweni wa chikhulupiriro sudzachitika mpaka Yesu *atabweranso* :

¹³ mpaka ife tonse tifike ku umodzi wa chikhulupiriro ndi chidziwitso cha Mwana wa Mulungu ndi kupanga munthu wangwiwo, wokhwima mokwanira ndi chidzalo cha Khristu. (Aefeso 4:13 , NJB)

Iwo amene amakhulupirira umodzi umenewu umabwera Yesu asanabwere ali olakwa. Kwenikweni, Yesu akadzabweranso, adzawononga umodzi wa mafuko amene adzamutsutsa Iye:

^{11:15} Pamenepo mngelo wachisanu ndi chiwiri analiza lipenga lake, ndipo mawu anamveka kufuula m'mwamba: 'Ufumu wa dziko wakhala ufumu wa Ambuye wathu ndi Khristu wake, ndipo adzachita ufumu ku nthawi za nthawi. ¹⁶ Akulu aja makumi awiri mphambu anayi, atakhala pa mpando wachifumu pamaso pa Mulungu, adagwada pansu, nakhudza mphumi zawo ndi kulambira Mulungu, ¹⁷ ndi mawu awa, Tikuyamikani, Ambuye Mulungu, Wamphamvuyonse, amene alipo, amene anali, kutenga mphamvu zanu zazikulu ndikuyamba ulamuliro wanu. ¹⁸ Mitundu ya anthu inali m'phokoso, ndipo tsopano yafika nthawi yoti mulangidwe, + ndi ya kuweruzidwa kwa akufa, + ndi ya atumiki anu aneneri, + oyera mtima ndi akuopa dzina lanu, ang'ono ndi aakulu, + kuti alandire mphoto. . Yafika nthawi yowononga amene akuwononga dziko lapansi.' (Chibvumbulutso 11:15-18 , NJB)

^{19:6} Ndipo ndinamva ngati mawu a khamu lalikulu, ngati mkokomo wa nyanja, kapena phokoso lalikulu la bingu, kuyankha, 'Aleluya! Ufumu wa Yehova Mulungu wathu Wamphamvuyonse wayamba; . . . ¹⁹ Kenako ndinaona chilombocho, mafumu onse a padziko lapansi ndi magulu awo ankhondo, atasonkhana kuti amenyane ndi Wokwerapo ndi gulu lake lankhondo. ²⁰ Koma chilombocho chinagwidwa ukapolo, + pamodzi ndi mneneri wonyenga amene anachita zozizwitsa + m'malo mwa chilombocho, + amene anasokeretsa + anthu amene analandira chizindikiro cha chilombocho ndi

amene analambira fano lake. Awiriwa anaponyedwa amoyo m'nyanja yoyaka moto ya sulufule .²¹ Ena onse anaphedwa ndi lupanga la Wokwerapo, lotuluka m'kamwa mwake; ^{20:4} Kenako ndidawona mipando yachifumu pomwe adakhalapo, ndipo pa iyo adapatsidwa mphamvu yakuweruza. Ndinaona miyoyo ya onse amene anadulidwa mutu chifukwa chochitira umboni za Yesu ndi kulalikira mawu a Mulungu, ndi iwo amene anakana kulambira chilombo kapena fano lake, ndipo sanalandire chizindikiro pamphumi pawo kapena m'manja mwawo; nakhala ndi moyo, nacita ufumu pamodzi ndi Kristu zaka cikwi. (Chivumbulutso 19:6 , 19-21; 20:4 , NJB)

Onani kuti Yesu adzafunika kuwononga magulu ankhondo a padziko lapansi ogwirizana kulimbana naye. Kenako Iye ndi oyera adzalamulira. Ndi pamene padzakhala umodzi woyenerera wa chikhulupiro. Mwachisoni, ambiri adzamvera atumiki onyenga amene amaoneka abwino, koma osati, monga momwe mtumwi Paulo anachenjezera (2 Akorinto 11:14-15). Ngati ambiri angamvetse bwino Baibulo ndi Uthenga Wabwino wa Ufumu wa Mulungu akanapanda kulimbana ndi Yesu.

7. Kuti cofunikira kuti munthu apulumutsidwe

Ngakhale kuti anthu amakonda kuganiza kuti ndife anzeru, kuzindikira kwathu kuli ndi malire, komabe “luntha la Mulungu lili lopanda malire” (Salmo 147:5).

N’chifukwa chake Mulungu adzafunika kuchitapo kanthu kuti akonze dziko lapansili.

ambiri amakhulupirira Mulungu, anthu ambiri sakufuna kukhala ndi moyo mogwirizana ndi malangizo *ake* . Zindikirani izi:

⁸ Iye wakusonyeza, munthu iwe, chimene chili chabwino; Ndipo Yehova afunanji kwa iwe koma kuti ucite colungama, ndi kukonda chifundo, ndi kuyenda modzichepetsa ndi Mulungu wako? (Mika 6:8)

Kuyenda modzichepetsa *ndi* Mulungu si chinthu chimene anthu akhaladi ofunitsitsa kuchita. Kuyambira m’nthaŵi ya Adamu ndi Hava (Genesis 3:1-6), anthu asankha kudalira pa iwo eni ndi zinthu

zofunika kwambiri kuposa za Mulungu, mosasamala kanthu za malamulo ake (Eksodo 20:3-17).

Buku la Miyambo limati:

⁵ Khulupirira Yehova ndi mtima wako wonse, Osachirikizika pa luntha lako; ⁶ M'njira zako zonse umlemekeze, Ndipo Iye adzaongola mayendedwe ako. ⁷ Usakhale wanzeru pamaso pako; Opa Yehova, nupewe zoipa; (Miyambo 3:5-7)

Komabe, anthu ambiri sadzadaliradi Mulungu ndi mtima wawo wonse kapena kuyembekezera kuti Iye atsogolere mapazi awo. Ambiri amanena kuti adzachita zimene Mulungu akufuna, koma osazichita. Anthu anyengedwa ndi Satana (Chibvumbulutso 12:9) ndipo agwa ku zilakolako za dziko lapansi ndi 'kunyada kwa moyo' (1 Yohane 2:16).

Choncho, ambiri atulukira miyambo yawoyawo yachipembedzo ndi maboma adziko, chifukwa amaganiza kuti amadziwa bwino kwambiri. Komabe, satero (onani Yereimiya 10:23) kapenanso ambiri sadzalapa moona mtima.

Ndi chifukwa chake anthu amafunikira Ufumu wa Mulungu (onani Mateyu 24:21-22).

Taganizirani za Makhalidwe Abwino

Imodzi mwa nkhani zodziwika bwino kwambiri zimene Yesu ananena zinali za kudalitsika, zimene ananena mu *Ulaliki wake wa pa Phiri la Azitona*.

Taonani zina mwa zomwe Iye ananena:

³ “Odala ali osauka mumzimu, chifukwa uli wawo ufumu wakumwamba. ⁴ Odala ali akumva chisoni, chifukwa adzasangalatsidwa. ⁵ Odala ali akufatsa, chifukwa adzalandira dziko lapansi. ⁶ Odala ali akumva njala ndi ludzu la chilungamo, chifukwa adzakhuta. ⁷ Odala ali akuchitira chifundo, chifukwa adzalandira chifundo. ⁸ Odala ali oyera mtima, Pakuti adzaona

Mulungu. ⁹ Odala ali akuchita mtendere, chifukwa adzatchedwa ana a Mulungu. ¹⁰ Odala ali akuzunzidwa chifukwa cha chilungamo, chifukwa uli wawo ufumu wakumwamba. (Mateyu 5:3-10)

Uli mu Ufumu wa Mulungu (cf. Marko 4:30-31), umene nthawi zambiri umatchedwa Ufumu wakumwamba ndi Mateyu (cf. Mateyu 13:31), kumene malonjezo odalitsikawa adzakwaniritsidwa. Ndi mu Ufumu wa Mulungu mmene lonjezo lidzakwaniritsidwira kuti ofatsa adzalandira dziko lapansi ndi oyera mtima kuona Mulungu. Yembekezani mwachidwi uthenga wabwino wa madalitso a Ufumu wa Mulungu!

Njira za Mulungu Ndi Zolondola

Chowonadi ndi chakuti Mulungu ndiye chikondi (1 Yohane 4:8 , 16) ndipo Mulungu SALI wodzikonda. Malamulo a Mulungu amasonyeza chikondi kwa Mulungu ndi kwa anzathu (Marko 12:29-31; Yakobo 2:8-11). Njira za dziko ndi zodzikonda ndipo mapeto ake ndi imfa (Aroma 8:6).

Onani kuti Baibulo limasonyeza kuti Akristu enieni amasunga malamulo:

¹ Iye amene akhulupirira kuti Yesu ndiye Khristu, wabadwa kuchokera kwa Mulungu; ² Mwa ichi tizindikira kuti timakonda ana a Mulungu, pamene tikonda Mulungu ndi kusunga malamulo ake. ³ Pakuti ichi ndi chikondi cha Mulungu, kuti tisunge malamulo ake. Ndi malamulo Ake

sizili zolemetsa. (1 Yohane 5:1-3)

“Malamulo onse a Mulungu ndi olungama” (Salmo 119:172). Njira zake ndi zoyera (1Tito 1:15). Mwachisoni, ambiri avomereza mitundu yosiyanasiyana ya “kusayeruzika” ndipo sadziwa kuti Yesu sanabwere kudzawononga chilamulo kapena aneneri, koma kuti akwaniritse (Mateyu 5:17), pofotokoza tanthauzo lake lenileni ndi kukulitsa kuposa zimene ambiri anena. ganizo (monga Mateyu 5:21-28). Yesu

anaphunzitsa kuti “ aliyense amene azichita ndi kuziphunzitsa, iyeyu adzatchedwa wamkulu mu Ufumu wa Kumwamba.” (Mateyu 5:19) (mawu akuti ‘Ufumu wa Mulungu’ ndi ‘ufumu wakumwamba’ angasinthidwe).

Baibulo limaphunzitsa kuti chikhulupiriro chopanda ntchito ndi chakufa (Yakobo 2:17). Ambiri amanena kuti amatsatira Yesu, koma sakhulupirira moonadi chiphunzitso chake (Mateyu 7:21-23) ndipo sangamutsanzire monga momwe ayenera kukhalira (onani 1 Akorinto 11:1). “Tchimo ndilo kulakwa kwa lamulo” (1 Yohane 3:4) ndipo onse anachimwa (Aroma 3:23). Komabe, Baibulo limasonyeza kuti chifundo chidzapambana chiweruzo (Yakobo 2:13) monga Mulungu alidi ndi chikonzero kwa onse (onani Luka 3:6).

Mayankho a anthu, popanda njira za Mulungu, sangagwire ntchito. Mu Ufumu wa Zaka 1,000, Yesu adzalamulira ndi “ndodo yachitsulo” (Chivumbulutso 19:15), ndipo zinthu zabwino zidzakhlapo pamene anthu adzakhala m’njira ya Mulungu. **MAVUTO onse a padziko lapansi alipo chifukwa chakuti anthu amakana kumvera Mulungu ndi malamulo ake** . Mbiri ikuwonetsa kuti umunthu sungathe kuthetsa mavuto a anthu:

⁶ Pakuti chisamaliro cha thupi chili imfa, koma chisamaliro chazimu chili moyo ndi mtendere. ⁷ Pakuti chisamaliro cha thupi chidana ndi Mulungu; pakuti sichigonja ku chilamulo cha Mulungu, ndipo sichikhoza kutero. ⁸ Chotero iwo amene ali m’thupi sangathe kukondweretsa Mulungu. (Aroma 8:6-8)

Akhristu ayenera kuyang'ana pa zauzimu, ndipo amapatsidwa Mzimu wa Mulungu kutero mu nthawi ino (Aroma 8:9), ngakhale kuti tili ndi zofooka:

²⁶ Pakuti penyani mayitanidwe anu, abale, kuti si ambiri anzeru monga mwa thupi, si ambiri amphamvu, si ambiri omveka, amene adayitanidwa. ²⁷ Koma Mulungu anasankha zopusa za dziko lapansi kuti akachititse manyazi anzeru; ²⁸ Ndipo zinthu zopanda pake za dziko lapansi, ndi zinthu zonyozeka, Mulungu adazisankha, ndi zinthu zomwe kulibe,

kuti awononge zinthu zomwe zilipo, ²⁹ kuti munthu asadzitamandire pamaso pake. ³⁰ Koma kwa Iye inu muli mwa Khristu Yesu, amene anakhala kwa ife nzeru zochokera kwa Mulungu, chilungamo, chiyeretso, ndi chiwombolo , ³¹ kuti monga kwalembedwa, “Iye wodzitamandira, adzitamandire mwa Ambuye.” (1 Akorinto 1:26-31)

Akhristu ayenera kudzitamandira mu dongosolo la Mulungu! Tikuyenda mwa chikhulupiriro tsopano (2 Akorinto 5:7), kuyang’ana kumwamba (Akolose 3:2) m’chikhulupiriro (Ahebri 11:6). Tidzadalitsidwa chifukwa chosunga malamulo a Mulungu (Chibvumbulutso 22:14).

N’chifukwa chiyani Uthenga Wabwino wa Ufumu wa Mulungu?

Apulotesitanti amakonda kuganiza kuti atavomereza Yesu monga mpulumutsi, ndiye kuti akufunafuna Ufumu wa Mulungu. Akatolika amakhulupirira kuti amene anabatizidwa, ngakhale ali makanda, alowa m’tchalitchi chawo monga ufumu. Akatolika ndi Eastern Orthodox amakonda kuganiza kuti kudzera masakramenti, etc., iwo akufunafuna ufumu wa Mulungu. Ngakhale kuti Akristu ayenera kubatizidwa, Agiriki ndi Aroma Apulotesitanti amakonda kudalira dziko kuti lithetse mavuto a anthu. Amakonda kukhala ndi cholinga cha dziko lapansi (onani Aroma 8:6-8).

Kufunafuna choyamba Ufumu wa Mulungu (Mateyu 6:33) kuyenera kukhala chonulirapo cha moyo wonse kwa Akristu. Cholinga, osati kuyang’ana ku dziko kaamba ka njira zothetsera mavuto, koma kwa Mulungu ndi njira Zake. Uthenga wabwino wa Ufumu wa Mulungu umasintha miyoyo yathu.

Baibulo limanena kuti Akristu adzalamulira ndi Yesu, koma kodi mukuzindikira kuti Akristu enieni adzalamulira mizinda? Yesu anaphunzitsa:

¹² “Munthu wina wolemekezeka anapita kudziko lakutali kuti akalandire ufumu ndi kubwerera. ¹³ Ndipo anaitana akapolo ake khumi, nawapatsa iwo ndalama khumi, nanena nao,

Chitani malonda kufikira ndidza. ¹⁴ Koma nzika zake zidamuda, ndipo zidatumiza akazembe amtsate, ndi kunena, Sitifuna kuti munthu uyu akhale mfumu yathu.

¹⁵ “Ndipo kunali, pobwera iye, atalandira

Ufumu wa Mulungu, ndipo analamulira kuti ayitanidwe kwa iye akapolo aja, amene adawapatsa ndalamazo, kuti adziwe momwe adapindulira aliyense pakuchita malonda. ¹⁶ Ndipo anadza woyamba, nanena, Ambuye, ndalama yanu yapindula ndalama khumi. ¹⁷ Ndipo adati kwa iye, Chabwino, kapolo wabwino; popeza udakhala wokhulupirika m’chaching’ono, khala ndi ulamuliro pa mizinda khumi. ¹⁸ Ndipo anadza waciwiri, nanena, Ambuye, ndalama yanu yapindula ndalama zisanu. ¹⁹ Momwemonso adanena kwa iye, Iwensho khala wolamulira mizinda isanu. (Luka 19:12-19)

Khalani okhulupirika pa zochepa zimene muli nazo tsopano. Akhristu adzakhala ndi mwayi wolamulira mizinda yeniyeni, mu ufumu weniweni. Yesu ananenanso kuti: “Mphotho yanga ndili nayo , yakupatsa yense monga mwa ntchito yake.”— Chivumbulutso 22:12 . Mulungu ali ndi chikonzero (Yobu 14:15) ndi malo (Yohane 14:2) kwa iwo amene adzalabadiradi kwa Iye (Yohane 6:44; Chibvumbulutso 17:14). Ufumu wa Mulungu ndi weniweni ndipo mukhoza kukhala nawo!

Kumayambiriro kwa chaka cha 2016, magazini ya *Science* inali ndi nkhani yakuti “Mphamvu ya makamu” imene inasonyeza kuti nzeru zopangapanga ndiponso kufufuza anthu kungathetsere “mavuto oipa” amene anthu akukumana nawo. Komabe, nkhaniyo sinamvetse chimene kuipa n’kumene, ngakhalenso mmene tingathetsere.

Mgwirizano, kusiyapo kutsatira njira zowona za Mulungu, udzalephera m’zaka za zana la 21 ^{monga} mmene zinalili pambuyo pa Chigumula chachikulu pamene anthu anagwirizana kumanga Nsanja ya Babele yolephera (Genesis 11:1-9).

Mavuto a padziko lapansi, m'madera monga ku Middle East (ngakhale kuti adzapeza phindu losakhalitsa, mwachitsanzo Danieli 9:27a; 1 Atesalonika 5:3), sadzathetsedwa ndi anthu—tifunika mtendere wa Ufumu wa Mulungu (Aroma 14:14; 17).

Mavuto a uchigawenga wapadziko lonse, ngakhale kuti adzapeza phindu, sadzathetsedwa (onani Ezekieli 21:12) ndi opusitsidwa a bungwe la United Nations (onani Chivumbulutso 12:9)—tikufuna chimwemwe ndi chithonhozo cha Ufumu wa Mulungu.

Mavuto a chilengedwe SAKADZAthetsedwa ndi mgwirizano wa mayiko, monga momwe maiko adziko lapansi adzathandizira kuwononga dziko lapansi (Chivumbulutso 11:18), koma adzathetsedwa ndi Ufumu wa Mulungu.

Nkhani za chiwerewere, kuchotsa mimba, ndi kugulitsa ziwalo za thupi la munthu sizidzathetsedwa ndi USA (cf. Chivumbulutso 18:13), koma ndi Ufumu wa Mulungu.

Ngongole zazikulu zomwe USA, UK, ndi maiko ena ambiri ali nazo sizidzathetsedwa mwa kugulitsa mayiko, koma pamapeto pake (pambuyo pa chiwonongeko pa Habakuku 2:6-8) ndi Ufumu wa Mulungu.

Umbuli ndi kusaphunzira sizidzathetsedwa ndi United Nations—akhulupirira Ufumu wa Mulungu. Kukangana kwachipembedzo sikudzathetsedwadi ndi gulu lililonse la matchalitchi ndi zikhulupiriro zovomereza chipulumutso popanda Yesu wowona wa m'Baibulo. Tchimo ndi VUTO pa dziko lapansi ndipo chifukwa cha chimenecho, tiyenera nsembe ya Yesu ndi kubweranso kwake mu Ufumu wa Mulungu. Sayansi yamakono ya zamankhwala ilibe mayankho onse a thanzi la munthu—akhulupirira Ufumu wa Mulungu.

Nkhani za njala sizingathetsedwe ndi zamoyo zosinthidwa ma genetic zomwe zikuyika madera a dziko pachiwopsezo cha njala chifukwa cha kulephera kwa mbewu - timafunikira Ufumu wa Mulungu.

Umphawi wadzaoneni m'madera ena a ku Africa, Asia, ndi kwina kulikonse, pamene tikupindula kwa kanthawi kuchokera ku 'Babulo' wa nthawi yotsiriza (onani Chivumbulutso 18:1-19), sudzathetsa vuto la umphaŵi—tikufunika Ufumu wa Mulungu. Lingaliro lakuti, kupatula Yesu, anthu atha kubweretsa utopia mu 'm'badwo woipa uno' ndi uthenga wabodza (Agalatiya 1:3-10).

Gawo la Zakachikwi la Ufumu wa Mulungu ndi ufumu weniweni umene udzakhazikitsidwa padziko lapansi. Chidzazikidwa pa malamulo achikondi a Mulungu ndi Mulungu wachikondi monga mtsogoleri. Oyera mtima adzalamulira ndi Khristu zaka chikwi (Chibvumbulutso 5:10; 20:4-6). Ufumu umenewu udzaphatikizapo amene alidi mu Mpingo wa Mulungu, koma palibe lemba limanena kuti Ufumu wa Mulungu kwenikweni mpingo (Katolika kapena ayi). Mpingo wa Roma watsutsa chiphunzitso cha zaka chikwi, ndipo pambuyo pake udzatsutsa mwamphamvu uthenga wabwino wa Baibulo pamene tikuyandikira mapeto. Izi mwina zitha kufalitsa nkhani zambiri zomwe zingathandize kukwaniritsa Mateyu 24:14.

M'gawo lake lomaliza, Ufumu wa Mulungu udzaphatikizapo "Yerusalemu Watsopano, wotsika kuchokera kumwamba kwa Mulungu" (Chivumbulutso 21:2) ndipo kukula kwake sikudzatha. Sipadzakhalanso chosalungama, sipadzakhalanso chisoni, ndipo sipadzakhalanso imfa.

Kulalikira ndi kumvetsa uthenga wabwino wa Ufumu wa Mulungu ndi nkhani yofunika kwambiri m'Baibulo. Olemba Chipangano Chakale anaphunzitsa za izo. Yesu, Paulo, ndi Yohane anaphunzitsa za izo. Ulaliki wakale kwambiri 'wachikhristu' womwe udakhalapo kunja kwa Chipangano Chatsopano unaphunzitsa za izo. Atsogoleri Achikristu oyambirira a zaka za zana lachiŵiri, monga Polycarp ndi Melito , anaphunzitsa za izo. Ife mu Mpingo *Wopitiriza* wa Mulungu timaphunzitsa izo lero. Kumbukirani kuti Ufumu wa Mulungu ndi nkhani yoyamba imene Baibulo limasonyeza kuti Yesu analalikira (Maliko 1:13 . Zinalinso zimene analalikira pambuyo pa kuuka kwa akufa (Machitidwe 1:3)—ndipo ndi chinthu chimene Akhristu ayenera kufunafuna choyamba (Mateyu . 6:33).

Uthenga Wabwino sumangonena za moyo ndi imfa ya Yesu. Chigogomezero cha uthenga wabwino umene Yesu ndi otsatira ake anaphunzitsa chinali Ufumu wa Mulungu umene ukubwera. Uthenga Wabwino wa Ufumu umaphatikizapo chipulumutso kudzera mwa Khristu, komanso umaphatikizapo kuphunzitsa za kutha kwa maboma a anthu (Chibvumbulutso 11:15).

Kumbukirani kuti Yesu anaphunzitsa kuti mapeto sadzafika mpaka pamene uthenga wabwino wa ufumu udzalalikidwa padziko lonse lapansi monga umboni ku mitundu yonse (Mateyu 24:14). Ndipo kulalikirira kumeneko kukuchitika tsopano.

Uthenga wabwino ndi wakuti **Ufumu wa Mulungu ndi umene udzathetse mavuto onse a anthu** . Komabe, ambiri SAKUFUNA kuthandizira, kapena kumva, kapena kukhulupirira chowonadi chake. Ufumu wa Mulungu ndi wamuyaya (Mateyu 6:13) pamene “dziko lapansi likupita” (1 Akorinto 7:31).

Kulalikirira uthenga woona wa Ufumu wa Mulungu ndi chinthu chimene ife mu mpingo wa *Ecclesia Dei Continua* timachifuna kwambiri. Timayesetsa kuphunzitsa zinthu zonse zimene Baibulo limaphunzitsa (Mateyu 28:19-20), kuphatikizapo Ufumu wa Mulungu (Mateyu 24:14). Pamene tikudikirira ufumu umenewo, tiyenera kuphunzira ndi kutsatira njira za Mulungu ndi kutonthoza ena amene akufuna kukhulupirira choonadi.

Kodi simuyenera kuchirikiza kulengeza kwa uthenga wabwino wa Ufumu wa Mulungu umene ukubwerawo? Kodi mudzakhulupirira Uthenga Wabwino wa Ufumu wa Mulungu?

Ndi okwanirapa ciphunzitso consecaci

Oifig STÁIT aontaithe mheiriceá *Ndi okwanirapa ciphunzitso consecaci* sa nachádza na adrese: 1036 W. Grand Avenue, Trá Grover, California, 93433 USA; stronie www.ccoq.org.

Ndi okwanirapa ciphunzitso consecaci (CCOG) Strony

CCOG.ASIA Tá an suíomh seo ag díriú Ar An Áise.

CCOG.IN Táto stránka je zameraná na tých, ktorí majú indické dedičstvo.

CCOG.EU Tá strona jest skierowana do Europy.

CCOG.NZ Tá an suíomh seo dírithe ar An Nua-shéalainn agus ar dhaoine eile a bhfuil cúlra De Shliocht Na Breataine acu.

CCOG.ORG Toto je hlavná webová stránka *Ndi okwanirapa ciphunzitso consecaci*.

Služy ludziom na wszystkich kontynentach. Zawiera artykuły, linki i filmy.

CCOGCANADA.CA Tá an suíomh seo dírithe orthu siúd i gceanada.

CCOGAfrica.ORG Táto stránka je zameraná na tie v Afrike.

CDLIDD.ES La Continuación de la Iglesia de Dios. To jest hiszpańskojęzyczna strona internetowa dla *Ndi okwanirapa ciphunzitso consecaci*.

PNIND.PH Patuloy na Iglesya ng Diyos. Seo suíomh gréasáin na hoileáin fhillipíneacha *Ndi okwanirapa ciphunzitso consecaci*. Má informácie v angličtine a tagalčine.

Witryny z wiadomościami i historią

COGWRITER.COM Is uirlis mhór forógra é an suíomh gréasáin seo agus tá nuacht, foirceadal, ailt stairiúla, físeáin agus nuashonruithe fáidhiúla ann.

CHURCHHISTORYBOOK.COM Toto je ľahko zapamätateľná webová stránka s článkami a informáciami o histórii cirkvi.

BIBLENEWSPROPHECY.NET Jest to internetowa witryna radiowa, która obejmuje wiadomości i tematy biblijne.

Cainéil Físe YouTube Agus BitChute le haghaidh Seanmóirí agus Seanmóirí

BibleNewsProphecy kanál. Filmy z seronetkami CCOG.

CCOGAfrica kanál. Teachtairreachtaí CCOG i Dteangacha Na Hafraice.

CCOG Animations kanál uíct' aspecky krest'anskej viery.

CCOGSermones kanál ma wiadomości w języku hiszpańskim.

ContinuingCOG kanál. Seanmóirí físe CCOG.

Na fotografii sú uvedené niektoré z mála zostávajúcich tehál (plus niektoré pridané neskôr) budovy v Jeruzaleme, niekedy známej ako Cenacle, ale lepšie opísaná ako Kostol Boží na západnom kopci Jeruzalema (v súčasnosti nazývaný Mt. Sion):

Uvažá sa, že by to bolo miesto pravdepodobne najvčesnejšieho pravdivého budynku kościoła chrześcijańskiego. Budynek, w którym miała być głoszona ewangelia Jezusa o Królestwie Bożym. Był to budynek w Jerozolimie, w którym nauczano ndikudziwitsani abale umene ndinakulalikirani inu.

Ar an gcúis seo gabhaimid buíochas Le Dia freisin gan scor, mar gheall ar...tháinig tusa, a bhráithre, i ndiaidh eaglaisí Dé atá in Iúdá I Gcríost Íosa. (1 Teasalónaigh 2:13-14)

Contend go dáiríre don chreideamh a bhí uair amháin do gach duine a sheachadadh chuig na naoimh. (Jude 3)

Dúirt Sé (Íosa) leo, "caithfidh mé ríocht Dé a sheanmóireacht chuig na cathracha eile freisin, mar gheall ar an gcuspóir seo cuireadh mé."(Lúcás 4:43)

Ach ríocht Dé a lorg, agus cuirfear na rudaí seo go léir[c] leat. Ná bíodh eagla ort, tréad beag, mar is cúis goodais d' Athair an ríocht a thabhairt duit. (Lúcás 12:31-32)

Agus déanfar an soiscéal seo den ríocht a shearmonú ar fud an domhain mar fhinné ar na náisiúin go léir, agus ansin tiocfaidh an deireadh. (Matha 24:14)